

USPOREDBA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO- KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJ

Halauš, Martina

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Križevci college of agriculture / Visoko gospodarsko učilište u Križevcima**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:185:957884>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Križevci University of Applied Sciences](#)

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Martina Halauš, bacc.ing.agr.

**USPOREDBA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE
U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO-
KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI**

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Križevci, 2019.

REPUBLIKA HRVATSKA
VISOKO GOSPODARSKO UČILIŠTE U KRIŽEVCIMA

Specijalistički diplomski stručni studij *Menadžment u poljoprivredi*

Martina Halauš, bacc.ing.agr.

**USPOREDBA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE
U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO-
KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI**

Završni specijalistički diplomski stručni rad

Povjerenstvo za obranu i ocjenu završnog specijalističkog diplomskog stručnog rada:

1. Dr. sc. Krunoslav Škrlec, prof.v.š., predsjednik povjerenstva i član
2. Dr. sc. Kristina Svrznjak, prof.v.š., mentorica i članica
3. Dr. sc. Sandra Kantar, v.pred., članica povjerenstva

Zahvala

Zahvaljujem se mentorici dr. sc. Kristini Svržnjak na savjetima, uloženom trudu i strpljenju tijekom izrade diplomskog rada. Veliku zahvalnost dugujem svojoj obitelji i dečku na podršci tijekom studiranja te prijateljima koji su mi pomogli podijeliti upitnike i biti tu za mene u bilo kojem trenutku za potrebe ovog rada.

PODACI O RADU

Završni specijalistički diplomski stručni rad izrađen je na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima pod mentorstvom dr.sc. Kristine Svržnjak, prof.v.š.

Rad se temelji na istraživanju karakteristika AGRONET aplikacije i anketiranju korisnika na području Bjelovarsko-bilogorske županije, kako bi se utvrdile kritične točke prilikom (ne)korištenja istraživane aplikacije. Dobiveni podaci uspoređuju se s istim podacima u Koprivničko-križevačkoj županiji prema istraživanju koje je provedeno 2017. godine (Horvat, 2018.).

Većina podataka prikupljena je tijekom obavljanja stručne prakse u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, uredu Bjelovarsko-bilogorske županije koji je smješten u Bjelovaru pod mentorstvom Mladena Pavičića, dipl.ing. Praksa je obavljena korektno i autorica rada je pohvaljena od strane mentora.

Rad sadrži:

- 62 stranice
- 2 slike
- 2 tablice
- 20 grafova
- 20 navoda literature
- 4 priloga

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PREGLED LITERATURE	3
3. MATERIJAL I METODE.....	7
4. ANALIZA SEKUNDARNIH PODATAKA ISTRAŽIVANJA	9
4.1. Provedba sustava jedinstvenih plaćanja u poljoprivredi za 2018. godinu.....	9
4.2. Osnovni uvjeti za ostvarivanje izravnih plaćanja.....	11
4.3. Kontrola prije isplate JZ.....	12
4.4. Analiza korištenja AGRONET aplikacije	13
5. KOMPARATIVNA ANALIZA ANKETNOG ISTRAŽIVANJA U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI	16
5.1. Osnovni podaci o ispitanicima	17
5.2. Korištenje AGRONET aplikacije.....	20
5.3. Zadovoljstvo uslugama APPRRR	26
5.4. Zadovoljstvo agrarno-političkim mjerama.....	32
5.5. Rasprava	35
6. ZAKLJUČAK	38
7. LITERATURA.....	41
8. PRILOZI.....	44
POPIS KRATICA	59
SAŽETAK.....	60
SUMMARY	61
ŽIVOTOPIS	62

1. UVOD

AGRONET je elektronička aplikacija namijenjena poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Agencija za plaćanja/APPRRR) je javno tijelo nadležno za operativnu provedbu mjera izravne potpore, mjera ruralnog razvoja, mjera za pomorstvo i ribarstvo i mjera zajedničke organizacije tržišta, kao i vođenje upisnika i registara te održavanje i korištenje Integriranog administrativnog i kontrolnog sustava (IAKS-a) preko kojeg se zaprimaju, obrađuju i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima.

U koordinaciji s Ministarstvom poljoprivrede Agencija za plaćanja provodi mjere Zajedničke poljoprivredne politike i Zajedničke ribarstvene politike koje se financiraju iz državnog proračuna Republike Hrvatske i proračuna Europske unije, a upravlja sljedećim upisnicima i bazama podataka:

- Upisnik poljoprivrednika s 165.712 registriranih poljoprivrednika
- ARKOD – sustav za digitalnu identifikaciju zemljišnih parcela; te prateći registri (vinogradarski registar, registar primarnih proizvođača hrane, registar subjekata u ekološkoj proizvodnji),
- ISAP– centralizirana elektronska baza podataka (za istovremeni unos podataka sa svih 26 lokacija APPRRR u RH) i
- AGRONET– zaštićena internetska aplikacija putem koje poljoprivrednici pregledavaju podatke o svom gospodarstvu, te u kojoj elektronski popunjavaju zahtjeve za potpore.

Sukladno *Pravilniku o provedbi programa izravne potpore i pojedinih mjera državne potpore poljoprivredi u 2015. godini*, podnositelj popunjava Jedinstveni zahtjev (JZ) za potporu isključivo elektronički, putem interneta, koristeći AGRONET aplikaciju. Da bi poljoprivrednici koristili aplikaciju, od njih se zahtjeva određena informatička pismenost, a postavlja se pitanje koliko poljoprivrednika zaista koristi navedenu aplikaciju samostalno, odnosno koliko je uopće poljoprivrednika upoznato s AGRONET aplikacijom. Je li veća informatička pismenost u Bjelovarsko-bilogorskoj ili Koprivničko-križevačkoj županiji u smislu korištenja AGRONET aplikacije pitanje je na koje se želi dobiti odgovor kroz predloženi rad, što će se temeljiti na usporedbi dobivenih rezultata nakon provedbe upitnika.

Stoga je cilj rada analizirati dostupne podatke Agencije za plaćanja, te anketirati korisnike AGRONET aplikacije odnosno poljoprivrednike na području Bjelovarsko-bilogorske županije kako bi se utvrdile kritične točke prilikom (ne)korištenja istraživane aplikacije. Također, cilj je usporediti dobivene podatke iz ankete u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji s

istim podacima u Koprivničko-križevačkoj županiji prema istraživanju koje je provedeno 2017. godine (Horvat, 2018.). Shodno navedenim ciljevima u radu je postavljena osnovna hipoteza koja glasi – „*Pretpostavlja se da će 90% dobivenih informacija i podataka biti posve identični u obje županije*“.

Svrha rada je putem dobivenih rezultata istraživanja ukazati izvršiteljima i donositeljima agrarno-političkih odluka na negativne točke prilikom korištenja AGRONET aplikacije, kako bi se eventualne nejasnoće prilikom korištenja navedene aplikacije mogle svesti na minimum.

2. PREGLED LITERATURE

Svaka država članica Europske unije mora imati Agenciju za plaćanja u poljoprivredi. Osnivanje takve agencije u Hrvatskoj bio je uvjet za zatvaranje pristupnih pregovora s Europskom unijom, pa je tako Agencija za plaćanja u poljoprivredi jedina institucija čije je osnivanje, odnosno postojanje, izrijekom navedeno u Ugovoru o pristupanju Hrvatske u EU kao uvjet za punopravno članstvo. Agenciju za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju osnovala je Vlada RH, što je jasno istaknuto u Zakonu o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (NN 30/2009).

Da bi mogla povlačiti oko 5 milijardi kuna godišnje iz EU proračuna namijenjenih poljoprivredi i ruralnom razvoju RH, Agencija za plaćanja mora biti akreditirana po točno određenim kriterijima (Uredba EK 885/2006). Da bi dobila akreditaciju, Agencija za plaćanja je morala uspostaviti Integrirani administrativni i kontrolni sustav (IAKS) preko kojeg sve zemlje članice EU zaprimaju, obrađuju i kontroliraju izravna plaćanja poljoprivrednicima. Od ostalih neophodnih sustava, Agencija za plaćanja ima Upisnik poljoprivrednih gospodarstava s 165.712 registriranih poljoprivrednika, zatim ARKOD – sustav za digitalnu identifikaciju zemljišnih parcela; te prateće registre (vinogradarski registar, registar primarnih proizvođača hrane, registar subjekata u ekološkoj proizvodnji), ISAP – centraliziranu elektronsku bazu podataka (za istovremeni unos podataka s 25 lokacija APPRRR u RH) i AGRONET – zaštićenu internetsku aplikaciju putem koje poljoprivrednici pregledavaju podatke o svom gospodarstvu te u kojoj elektronski popunjavaju godišnje zahtjeve za potpore (<http://europski-fondovi.eu/vijesti/uloga-agencije-za-pla-anja-u-poljoprivredi-ribarstvu-i-ruralnom-razvoju-u-okviru-eu>).

Korisnik, prema Pravilniku o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu (NN 19/2018), podnosi Jedinstveni zahtjev u razdoblju od 5. ožujka do 15. svibnja. Elektronički popunjen i ispisan Jedinstveni zahtjev korisnik vlastoručno potpisuje i dostavlja neposredno ili poštom podružnici Agencije za plaćanja u kojoj je upisan u Upisnik poljoprivrednika.

Štambuk (2014) tvrdi da se razlike između hrvatskih i susjednih europskih ruralnih područja ne opisuju samo pojedinim materijalnim, kvantitativnim pokazateljima, nego sve veću važnost dobivaju i kvalitativne razlike. Suočena s mnogim nerazvijenim ruralnim područjima, osobito u zemljama koje su među posljednjima ušle u Europsku uniju, te s visokim troškovima potrebnim da se prevladavaju razlike u razvijenosti, Europska unija naglašenije inzistira na sustavnom razvijanju ruralnih područja, a to znači na prostorno ravnomjernoj rasprostranjenosti

demografskog i gospodarskog razvitka. Dodatni zahtjev je obzirni karakter razvitka. Valja tražiti odgovor na problem uravnoteženja zahtjeva za zaštitom prirodnog okoliša i nužnosti razvitka malih seoskih društava.

Čavrak (2003) polazi od činjenice da je za ruralno područje Hrvatske, poljoprivreda svakako najvažnija djelatnost, te da su se sve dosadašnje strategije razvoja ruralnog područja temeljile zapravo na strategiji razvoja poljoprivrede. Najčešće se između sela i poljoprivrede "stavljao znak jednakosti". Suvremena strategija, posebice održiva, ruralnog razvoja Hrvatske morala bi biti puno šira po svom obuhvatu. Nepotrebna redukcija problema ruralnih područja samo na poljoprivredu zapostavlja sve druge, ne tako male, potencijale hrvatskog sela koji se mogu veoma brzo aktivirati u sklopu transformacije i adaptacije hrvatskoga ruralnog prostora na putu u europske integracije. Osim toga, redukcija i svodenje ruralnog razvoja samo na problematiku poljoprivrede onemogućuje širi pogled na čitavu kompoziciju veoma složenih kompleksa problema i njihovih mogućih rješenja u širokoj domeni ruralnog razvoja.

Brkić i Žutinić (1999) polaze od pretpostavke da je za uspješni napredak hrvatske poljoprivrede, poglavito obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva kao dominantnog oblika i načina njezine organizacije, neophodan tzv. kapital znanja, oblikovanje proizvodnje novih evolutivnih sposobnosti ljudskih resursa utemeljenih na znanju, poznavanju tehnologije, organizacije i poslovanja, a dovoljno fleksibilnih za brze prilagodbe i usvajanje promjena. To potkrepljuje mali broj hrvatskih poljoprivrednika koji je stekao stručno poljoprivredno obrazovanje i nerazvijenost dopunskih izvora i sektora intelektualnih usluga za obiteljsku poljoprivredu. Žutinić (1999) tvrdi da ulogu stručnog poljoprivrednog obrazovanja osobito naglašavaju proces tranzicije i iscrpljenost, oslabljenost, ali i ranjivost velikog djela hrvatskih ruralnih područja, te profesionalizacija zanimanja poljoprivrednik. Istraživanja procesa postsocijalističke tranzicije sela i poljoprivrede s jedne, te čimbenika razvoja iscrpljenih i oslabljenih ruralnih područja u razvijenim zemljama s druge strane, upućuju na nužnost oblikovanja ljudskih resursa, kao i promicanje i uporabu lokalnih kulturnih resursa, a što prvo nalaže stručno poljoprivredno obrazovanje članova obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava putem istraživačke poduke. Tragom tih pretpostavki autorica u radu iznosi rezultate istraživanja o načinima na koje su voditelji vitalnih poljoprivrednih gospodarstava osobno stjecali stručno poljoprivredno znanje i iskustvo, te izlaže prosudbe poljoprivrednika o važnosti stručnog obrazovanja poljoprivrednika i poželjnih oblika prijenosa stručnog znanja. Većina poljoprivrednika svjesna je potrebe i važnosti stručnog obrazovanja u procesu modernizacije poljoprivrede i nedovoljnosti svoga znanja, kao i neophodnosti stalnog vlastitog stručnog usavršavanja. Brkić i Žutinić (1999) polaze od pretpostavke da nasuprot tradicionalnoj

produktivniji suvremena poljoprivreda traži nove metode rada i nova znanja, kako u tehnologiji proizvodnje i korištenja nove tehnike, tako i u organizaciji rada, upravljanju gospodarstvom i racionalnom korištenju proizvodnih resursa u ekonomskom i ekološkom pogledu.

Stipetić (2005) u širem sagledavanju poduzetništva u hrvatskoj poljoprivredi kroz povijest navodi da je ukidanjem kmetstva 1848. seljak postao „vlasnik zemljišta, poduzetnik, koji je naglo uletio u novčano gospodarstvo“ te da je svojevrsan koncept mikro kreditiranja (štednja seljaka i ulaganje u veresijske zadruge te kreditiranje putem zadružnih kreditnih institucija) na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće omogućilo hrvatskom seljaku hvatanje koraka s razvitkom kapitalizma u Srednjoj Europi, osamostaljivanje, status malog poduzetnika koji traži „nove načine proizvodnje, boreći se tako za sve veći prihod svog gospodarstva“. U suvremenim uvjetima promjenjivog ekonomskog i društvenog okruženja prepoznavanje poslovnih prilika i strateško planiranje dobivaju sve više na važnosti.

Salaj i Kovač (2012) naglašavaju da su nedavni sukobi oko cijene mlijeka i poticaja proizvodnji samo jedan aspekt akutne krize hrvatskog sela i stočarstva, te govedarstva kao njihove kraljevnice. Proizvodnja mesa i mlijeka, broj goveda, broj obiteljskih gospodarstva i broj zaposlenih u poljoprivredi, posljednjih godina alarmantno padaju, a ovisnost o uvozu raste. Politika vođena tijekom prošlog desetljeća prouzrokovala je zaustavljanje proizvodnje i isporuke mlijeka u prosječno 15 OPG-a na dan, što je na selu otvorilo teške gospodarske, socijalne i ekološke rane. No, to je tek dio problema.

Cvrtnjak i sur. (2012) ukazuju na važnost poduzetničke sposobnosti kao i poslovne inicijative te udruživanja hrvatskih poljoprivrednika, ali navode i problem dugogodišnjeg neprimjerenog pristupa države seljacima. Salaj i Kovač (2017) polaze od pretpostavke da se, na nažalost, veliki interes i reagiranja medija i javnosti uopće na tragediju koju proživljava hrvatsko selo još nisu preslikali u stvarne političke pomake, osim u očito neobvezujućim izbornim programima, a i struka je ostala uglavnom pasivni promatrač i kroničar zbivanja.

Tomić (2014) ističe da je uz nadopune u sustavu obrazovanja potrebno putem Savjetodavne službe, potpomognuto obrazovnim institucijama, stalno tiskati manje stručne publikacije - knjižice ili biltene - kao što to čine zemlje s naprednom poljoprivredom, kako bi na taj način unapređivali poljoprivrednu praksu. U svakom slučaju promjenom postojećeg sustava obrazovanja ostvarit će se uvjeti za značajno unapređenje naše poljoprivrede.

Svržnjak i sur. (2006) iznose činjenicu da je jedan od glavnih ograničenja obrazovne strukture seoskog stanovništva vrlo skromna ponuda obrazovanja za odrasle. Osobito se to odnosi na radno aktivne poljoprivrednike, koji moraju biti spremni u svakome trenutku odgovoriti na nove izazove vezane za društveno-gospodarski razvoj seoskih područja.

Odgovoriti na nove izazove znači što prije ovladati sve raznovrsnijim znanjima i vještinama, kako bi poljoprivrednici mogli povećati konkurentnost prvenstveno svojeg obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, a time i konkurentnost hrvatske poljoprivrede, posebice u ovo pred pristupno vrijeme i izlazak na zahtjevno europsko tržište. Stoga je Nacionalno vijeće za konkurentnost izradilo dokument 55 preporuka za povećanje konkurentnosti Hrvatske (2004.), gdje se preporuke od 1 do 11 odnose na Obrazovanje za rast i razvoj. U tom je dokumentu naglašeno da se obrazovna strategija i svaka politika moraju razvijati na koncepcijama cjeloživotnog učenja i društva koje uči, a da se konkurentnost gradi na primjeni sposobnosti, vještina i kreativnosti pojedinaca u novim uvjetima. Također je jedan od ciljeva usmjerenih na poboljšanje obrazovne strukture seoskoga stanovništva prema Nacionalnom programu za poljoprivredu i seoska područja (2003.) usmjeren na sustav trajnoga stručnog obrazovanja i usavršavanja za potrebe obiteljske poljoprivrede i seoskog stanovništva. Stoga je Ministarstvo gospodarstva, šumarstva i vodnoga gospodarstva ovladalo Visoko gospodarsko učilište u Križevcima¹ za obrazovanje poljoprivrednika različitih profila u sklopu programa cjeloživotnog obrazovanja. Visoko gospodarsko učilište u Križevcima je krajem 2004. godine počelo s organiziranjem dvomjesečnih specijalističkih seminara za poljoprivrednike iz područja svinjogojstva, govedarstva i pčelarstva, kako bi kroz praktični i teoretski dio nastave ovladali novim tehnikama i tehnologijama iz pojedinoga područja poljoprivrede te se osposobili za svoja zanimanja (profesionalizacija poljoprivrednog zanimanja). Specijalistički seminari imaju obilježje izvaninstitucionalnog obrazovanja, odnosno neformalnog obrazovanja, koji, zajedno s formalnim i informalnim obrazovanjem, pokrivaju moderni koncept cjeloživotnog učenja.

Horvat (2018) dolazi do zaključka da je najčešće korišteni izvor informacija internet, zahvaljujući praktičnosti, dostupnosti i brojnosti podataka za različite potrebe. Na drugom mjestu su elektronski i tiskani mediji, dok najviše informacija poljoprivrednicima osigurava specijalizirana televizijska emisija „Plodovi zemlje“, koja predstavlja najčešće korišteni televizijski medijski izvor informacija. Međutim, u istom istraživanju autorica zaključuje kako su poljoprivrednici još uvijek nesigurni u korištenju AGRONET aplikacije te da za popunjavanje jedinstvenog zahtjeva većina koristi pomoć referenta u Agenciji za plaćanja u Koprivničko-križevačkoj županiji.

---

¹ Visoko gospodarsko učilište u Križevcima jedno je od najstarijih poljoprivrednih učilišta u Europi, osnovano 1860. godine. Na učilištu se obavlja odgojno-obrazovna djelatnost te znanstveno-istraživačka djelatnost. Također se razvija suradnja sa selom, u smislu laboratorijske analize i izvođenja specijalističkih seminara za poljoprivrednike. Za daljnje informacije pogledati na Internet stranicu Učilišta: www.vguk.hr.

3. MATERIJAL I METODE

U radu se koriste tri osnovne metode rada:

1. Analiza dostupnih zakonskih okvira i dostupnih podataka iz baze Agencije za plaćanja vezanih uz temu istraživanja.
2. Anketiranje poljoprivrednika na području Bjelovarsko-bilogorske županije o korištenju AGRONET aplikacije, obrada i analiza dobivenih podataka.

Istraživanje za poljoprivrednike Bjelovarsko-bilogorske županije provedeno je tijekom trajanja kampanje 2018., u razdoblju od 23. travnja do 30. srpnja 2018. godine. Korišteni instrument bila je anketa u tiskanom obliku. „*Anketa je naziv za skup postupaka pomoću kojih se pobuđuju, prikupljaju i analiziraju izjave ljudi kako bi se saznali podaci o njihovom ponašanju ili o njihovim stavovima, mišljenjima, preferencijama i interesima.*“² Za istraživanje mišljenja i stavova poljoprivrednika korištena je anonimna anketa, jer je to najbrži i najjednostavniji način da se dođe do traženih informacija i podataka. Anketa je provedena na 100 nositelja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava različitog spola, dobi i završenoga obrazovanja, koji su upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Cilj ankete je bio proučiti koliko se poljoprivrednika koristi AGRONET aplikacijom i koliko ih zna samostalno ispuniti jedinstveni zahtjev (JZ).

3. Komparativna analiza, odnosno usporedba podataka dobivenih istraživanjem u Koprivničko-križevačkoj županiji iz 2017. godine (Horvat, 2018.) s podacima dobivenim provedenom anketom u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji.

Anketa je preuzeta iz sličnog istraživanja koje je provedeno na području Koprivničko-križevačke županije (Horvat, 2018.) te je prilagođena i provedena u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji kako bi se mogla napraviti usporedba podataka. Anketa se sastoji od 20 pitanja usmjerenih na istraživanje korištenja AGRONET aplikacije od strane poljoprivrednika u cilju uspostave lakšeg i bržeg načina ispunjavanja obaveza i ostvarivanja prava na potpore u poljoprivrede. Za njeno ispunjavanje je bilo potrebno 20-ak minuta. Anketa se nalazi u prilogu 1.

Rezultati istraživanja su obrađeni u MS Office-Excelu, a informacije i podaci dobiveni anketom prikazani su pomoću tablica i grafikona biti će analizirani u nastavku rada.

Osnovna hipoteza koja glasi- „*Pretpostavlja se da će 90% dobivenih informacija i podataka biti posve identični u obje županije*“, biti će prihvaćena ili odbijena u skladu

---

² Izvor: <https://hr.wikipedia.org/wiki/Anketa>, preuzeto 09.01.2018.

sa podacima dobivenima usporednom analizom podataka dobivenima u obje analizirane županije. Osnovna hipoteza će se odbaciti ukoliko će usporedba podataka između BBŽ i KKŽ pokazati odstupanja viša od 10 postotnih bodova.

4. ANALIZA SEKUNDARNIH PODATAKA ISTRAŽIVANJA

4.1. Provedba sustava jedinstvenih plaćanja u poljoprivredi za 2018. godinu

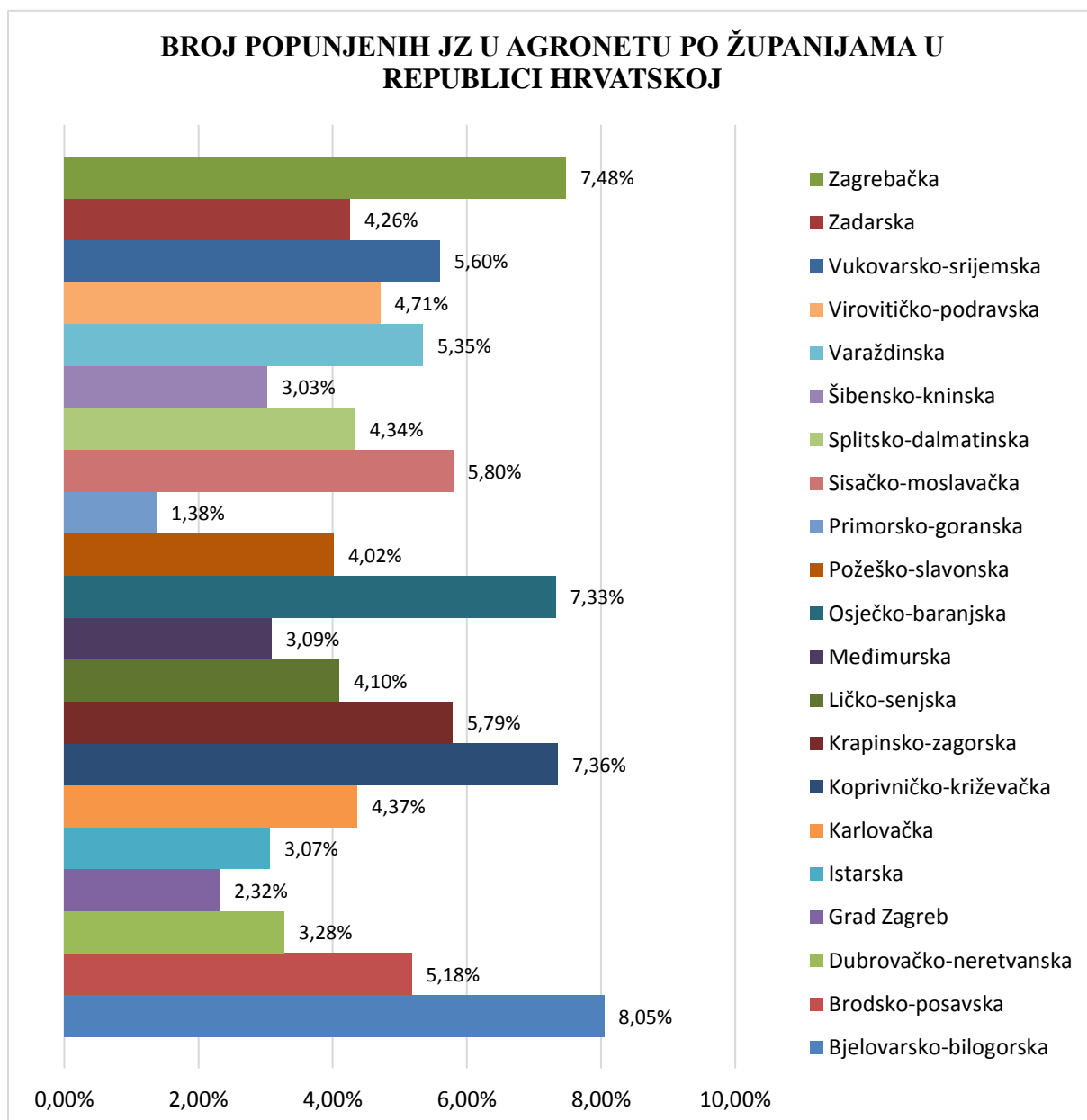
Poljoprivredna gospodarstva su važan čimbenik u proizvodnji hrane i zbog toga Europska unija različitim mjerama financijski pomaže poljoprivrednicima kako bi im omogućila učinkovito bavljenje poljoprivrednom djelatnošću.

Jedna od osnovnih mjera potpore poljoprivrednicima su izravna plaćanja, koja za cilj prvenstveno imaju povećanje dohotka poljoprivrednih gospodarstava. Uz izravna plaćanja moguće je ostvariti i potporu za IAKS mjere ruralnog razvoja, kojima je cilj umanjiti ili zaustaviti negativan utjecaj poljoprivrede na okoliš. Poljoprivredna gospodarstva u EU, a time i u Hrvatskoj ostvaruju izravnu potporu podnošenjem JZ za izravna plaćanja i IAKS mjere ruralnog razvoja (Jedinstveni zahtjev) na kojem upisuju poljoprivredno zemljište koje obrađuju i životinje koje drže na svom gospodarstvu, odnosno sve resurse za koje žele ostvariti neku vrstu potpore.

Poljoprivrednici mogu sami popuniti JZ putem interneta, ali ga moraju ispisati i dostaviti u Agenciju za plaćanja. Pomoć pri popunjavanju JZ pružaju: Regionalni uredi Agencije za plaćanja, Savjetodavna služba i Hrvatska poljoprivredna agencija.

Da bi ostvarili izravnu potporu poljoprivrednici moraju biti upisani u Upisnik poljoprivrednika, poljoprivredno zemljište koje obrađuju moraju registrirati u digitalnu evidenciju zemljišnih parcela (ARKOD), a životinje koje drže na gospodarstvu moraju upisati u Jedinstveni registar domaćih životinja (kojeg vodi HPA) te propisno označiti. Uz to, da bi dobili izravnu potporu poljoprivrednici se u obavljanju poljoprivredne djelatnosti moraju pridržavati niza postupaka kojima se štiti okoliš, zdravlje ljudi, životinja i bilja (tzv. pravila višestruke sukladnosti).

Grafikon 1.

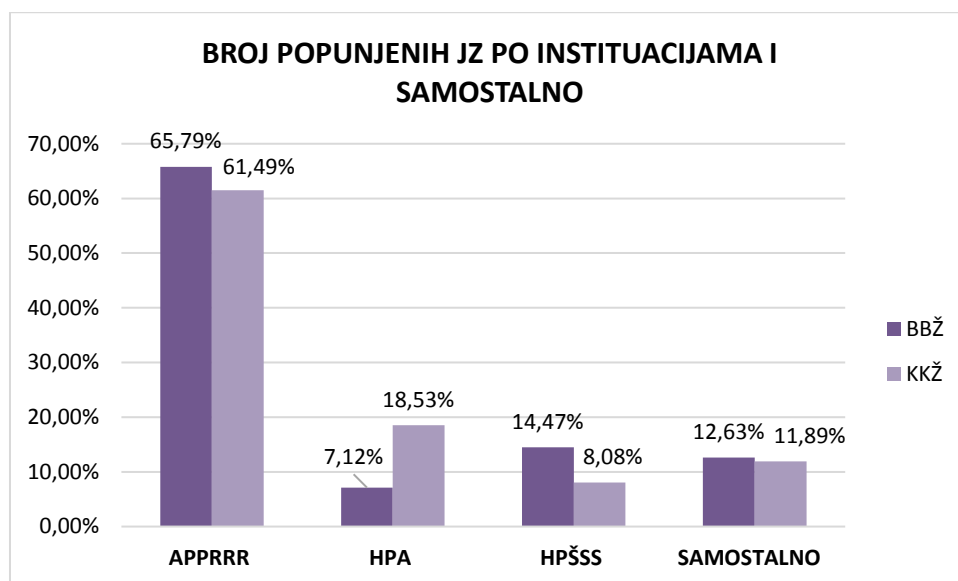

Izvor: Izradila autorica prema podacima iz Informacijskog sustava APPRRR, prilog 4

Grafikon 1 prikazuje broj popunjenih JZ po županijama u Republici Hrvatskoj. Iz njega se mogu iščitati županije koje se ističu po postotku popunjenih JZ u AGRONETU, a to su Bjelovarsko-bilogorska županija s najvećim postotkom (8,05%), zatim Zagrebačka (7,48%), Koprivničko-križevačka (7,36%) i Osječko-baranjska (7,33%). Uzimajući u obzir BBŽ i KKŽ, vidljivo je malo odstupanje u korist BBŽ od 0,69 postotnih bodova. Primorsko-goranska županija ima najmanji postotak popunjenih JZ (1,38%).

Grafikon 2.

Izvor: Izradila autorica prema podacima iz Informacijskog sustava APPRRR, prilog 4

S obzirom da se iz grafikona 1 mogu iščitati sve županije, u grafikonu 2 analizira se samo BBŽ i KKŽ koje su važne za ovaj rad. Grafikon 2 prikazuje broj popunjenih JZ po institucijama koje pružaju pomoć poljoprivrednicima u ispunjavanju JZ te broj korisnika koji je samostalno popunilo JZ. Agencija za plaćanja u obje županije najviše pomaže poljoprivrednicima u popunjavanju JZ, u odnosu na ostale institucije³. Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA) u KKŽ u odnosu na BBŽ popunila je JZ za korisnike 11,41 postotnih bodova više. Hrvatska poljoprivredno šumarska savjetodavna služba (HPŠSS) u BBŽ u odnosu na KKŽ popunila je za korisnike za 6,39 postotnih bodova više JZ.

Više je korisnika popunilo samostalno JZ u BBŽ, nego u KKŽ.⁴

4.2. Osnovni uvjeti za ostvarivanje izravnih plaćanja⁵

Izravna plaćanja dodjeljuju se samo aktivnim poljoprivrednicima koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost na gospodarstvu upisani u Upisnik poljoprivrednika. Aktivni poljoprivrednici nisu gospodarstva koja posluju u zračnom ili željezničkom prometu, bave se vodoprivrednom djelatnošću, prometom nekretnina, upravljaju trajnim sportskim i rekreativnim terenima.

³ Odstupanje u korist BBŽ 4,3 postotna boda.

⁴ Odstupanje u korist BBŽ 0,74 postotna boda.

⁵ Prema Priručniku - Izravna potpora poljoprivrednicima i kontrola prije isplate- 2015-2020. (https://www.apprrr.hr/wp-content/uploads/2018/02/Priru%C4%8Dnik_Izravna-potpورا-poljoprivrednicima-i-kontrola-prije-isplate-2015-2020.pdf).

Poljoprivredna djelatnost je proizvodnja poljoprivrednih proizvoda (biljna i životinjska proizvodnja) ili održavanje zemljišta u stanju pogodnom za daljnju poljoprivrednu upotrebu uz provođenje obaveznih minimalnih aktivnosti.

Korisnik izravnih plaćanja treba održavati poljoprivredne površine tako da na njima ne prodi neželjena šumska vegetacija (odnosno treba provoditi aktivnosti kako bi spriječio zarastanje obradivih parcela u grmlje i drveće) te da na njima nema posebno agresivnih korova (npr. ambrozija i mračnjak). Trajne travnjake i pašnjake, te ostale poljoprivredne površine na kojima se ne uzgajaju klasične poljoprivredne kulture, korisnik treba pokositi barem jednom godišnje ili omogućiti ispašu na njima.

Da bi poljoprivrednik ostvario prava na plaćanja, ukupna prihvatljiva površina poljoprivrednog gospodarstva mora biti najmanje 1 ha (prava na plaćanje se ne dodjeljuju korisnicima koji imaju manje od 1 ha ukupnih površina).

Poljoprivrednici koji ostvaruju proizvodno-vezanu potporu stočarstvu, a nemaju plaćanja po površini mogu ostvariti potporu ako ona godišnje iznosi najmanje 100 eura (u kunskoj protuvrijednosti).

Prihvatljiva površina za dodjelu prava na plaćanje je površina: obradivog zemljišta (oranica, ugar, privremeni travnjak, zemljište u staklenicama i plasticima), trajni nasad (kulture koje su na jednoj površini više od 5 godina), trajnih travnjaka ili trajnih pašnjaka (travne ili zeljaste krmne kulture koje se nalaze na istom mjestu više od pet godina).

4.3. Kontrola prije isplate JZ⁶

Agencija za plaćanja provodi administrativnu kontrolu i kontrolu na terenu, nad godišnjim zahtjevima poljoprivrednika za izravnu potporu, a prije isplate. Administrativne kontrole odnose se na provjeru točnosti i cjelovitosti podataka u JZ, te njihovom usporedbom s podacima u registrima koje vodi Agencija. Osim toga, provjeravaju se i sukladnosti s uvjetima prihvatljivosti pojedine mjere potpore. Administrativna kontrola provodi se za svako poljoprivredno gospodarstvo, dok se kontrolom na terenu obuhvaća najmanje 5% gospodarstava. Kontrola na terenu provodi se na čitavom teritoriju RH tj. na svim područjima gdje se odvija poljoprivredna proizvodnja. Isto tako, nadležna Ministarstva provode inspeksijski nadzor poljoprivrednih gospodarstava.

---

⁶ Prema Priručniku - Izravna potpora poljoprivrednicima i kontrola prije isplate- 2015-2020. (https://www.apprrr.hr/wp-content/uploads/2018/02/Priru%C4%8Dnik_Izravna-potpورا-poljoprivrednicima-i-kontrola-prije-isplate-2015-2020.pdf).

Kontrola na terenu započinje slučajnim odabirom, analizom rizika te putem prijave ili pritužbi. Provodi se na uzorku od 5% gospodarstava prijavljenih za svaku mjeru. Kako bi se zajamčila reprezentativnost uzoraka, slučajnim odabirom se odabire između 20% i 25% od broja gospodarstava koja su podnijela JZ, a 75-80% poljoprivrednih gospodarstava temeljem analize rizika. Kontrole obuhvaćaju utvrđivanje lokacije poljoprivrednih parcela, njihovih granica i površina u smislu prihvatljivosti za plaćanje. Kontrole su nenajavljene, provjera se točnost i cjelovitost podataka na JZ, sukladnost s uvjetima prihvatljivosti za pojedine mjere potpore, te poštivanje pravila višestruke sukladnosti. Kontrola na terenu se obavlja prije isplate u vrijeme kada se većina uvjeta može provjeriti.

Kontrole na terenu provode se na tri načina, a to su: kontrola u stočarstvu, kontrola površine i kontrola površina daljinskim istraživanjem.

Poljoprivredno gospodarstvo prilikom kontrole dužno je ovlaštenoj osobi za obavljanje kontrole omogućiti kontrolu i pristup svim poljoprivrednim površinama koje koristi, domaćim životinjama, objektima u kojima se obavlja poljoprivredna djelatnost, dozvoliti uvid u poslovne knjige i dokumentaciju poljoprivrednog gospodarstva. Isto tako dužan je i pružiti kontroloru potrebnu pomoć tijekom obavljanja kontrola na terenu prilikom obilaska poljoprivrednih parcela i pregleda domaćih životinja. Prilikom kontrole na terenu gospodarstvo može zastupati nositelj gospodarstva ili bilo koji njegov član koji je kao takav evidentiran u Upisniku poljoprivrednika. U slučaju da su oni spriječeni, nositelj gospodarstva može opunomoćiti i neku drugu punoljetnu osobu koja će sudjelovati kao predstavnik gospodarstva u postupku kontrole. U interesu korisnika je da se kontrola na terenu obavi u zakazano vrijeme. Ukoliko predstavnik gospodarstva (nositelj, član, opunomoćenik) odbije kontrolu ili je na neki način onemogućava, te ometa njeno provođenje, kontrolor prekida kontrolu. Ukoliko je kontrola odbijena ili onemogućena, korisnik neće dobiti isplatu za tekuću godinu za svu traženu potporu iz JZ.

4.4. Analiza korištenja AGRONET aplikacije

AGRONET je elektronska aplikacija namijenjena komunikaciji s klijentima Agencije za plaćanja u poljoprivredi u cilju uspostave lakšeg i bržeg načina ispunjavanja obveza i ostvarivanja prava. Jedan od modula *AGRONET* aplikacije je i modul za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi.

Sukladno Pravilniku o provedbi programa izravne potpore i pojedinih mjera državne potpore poljoprivredi u 2015. godini podnositelj popunjava JZ za potporu isključivo elektronički, putem interneta, koristeći ovu aplikaciju. Prije popunjavanja JZ, korisnik može

zatražiti Predispis u nadležnom Regionalnom uredu Agencije za plaćanja ili putem internetske stranice Agencije za plaćanja.⁷

Predispis sadrži:

Tablica 1. Obrazac Jedinstvenog zahtjeva kojeg sačinjavaju slijedeći listovi:

LIST JEDINSTVENOG ZAHTJEVA	NAZIV I SADRŽAJ LISTA
List A	Zahtjev za potporu - sadrži osnovne podatke o poljoprivrednom gospodarstvu. Zahtjeve za potpore, listu dodatne potrebne dokumentacije, izjavu korisnika i potpis korisnika.
List B	Prijava površina - sadrži podatke iz ARKOD sustava, prijavu korištenja površina i tražene potpore po pojedinoj ARKOD parceli.
List C	Stanje stoke na gospodarstvu - sadrži popis i podatke o stoci za koju se podnosi JZ.
List D	Stanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja na gospodarstvu - sadrži popis i podatke o izvornim i zaštićenim pasminama domaćih životinja.
List E	Prijava količina prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja - sadrži podatke o količini prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja.
List F	Prijava količina duhana predana na obradu - sadrži podatke o količini predanog lista duhana na obradu.

Izvor: www.apprrr.hr

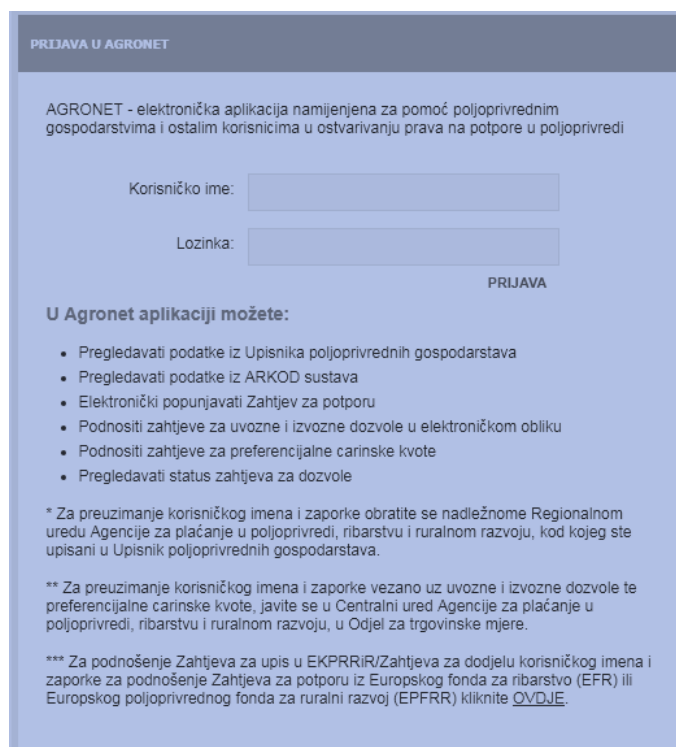
Korisnik pristupa AGRONET aplikaciji putem internetske adrese Agencija za plaćanja-
www.apprrr.hr.

Kako bi popunio JZ, korisnik (ili od njega ovlaštena osoba) se na AGRONET aplikaciju prijavljuje pomoću korisničkog imena i zaporke koje mu izdaje Agencija za plaćanja.

⁷ <https://www.apprrr.hr/> (22.01.2019)

Korisnik u JZ mora prijaviti korištenje svih poljoprivrednih površina, bez obzira da li za njih podnosi ili ne podnosi JZ za potporu. U slučaju da je korisniku potrebna pomoć pri elektronskom popunjavanju JZ, može je zatražiti od djelatnika Agencije za plaćanja u poljoprivredi, kao i od djelatnika Savjetodavne službe i Hrvatske poljoprivredne agencije.

Korisnik (nositelj poljoprivrednog gospodarstva ili odgovorna osoba) vlastoručno potpisuje popunjen zahtjev, zatim dostavlja JZ poštom ili osobno u Agenciju za plaćanja. Izgled prijave korisnika vidljiv je na slici 1.

PRIJAVA U AGRONET

AGRONET - elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi

Korisničko ime:

Lozinka:

PRIJAVA

U Agronet aplikaciji možete:

- Pregledavati podatke iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava
- Pregledavati podatke iz ARKOD sustava
- Elektronički popunjavati Zahtjev za potporu
- Podnositi zahtjeve za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku
- Podnositi zahtjeve za preferencijalne carinske kvote
- Pregledavati status zahtjeva za dozvole

* Za preuzimanje korisničkog imena i zaporke obratite se nadležnome Regionalnom uredu Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, kod kojeg ste upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

** Za preuzimanje korisničkog imena i zaporke vezano uz uvozne i izvozne dozvole te preferencijalne carinske kvote, javite se u Centralni ured Agencije za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, u Odjel za trgovinske mjere.

*** Za podnošenje Zahtjeva za upis u EKPRRiR/Zahtjeva za dodjelu korisničkog imena i zaporke za podnošenje Zahtjeva za potporu iz Europskog fonda za ribarstvo (EFR) ili Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) kliknite [OVDJE](#).

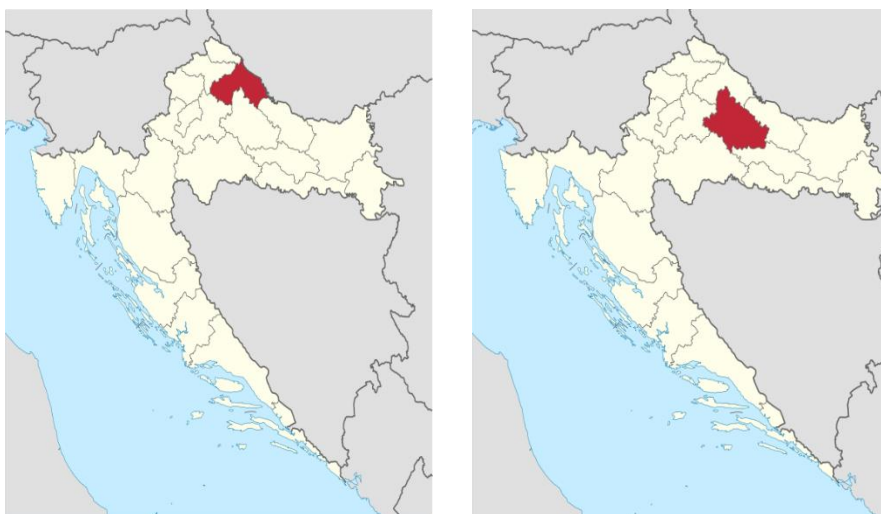
Slika 1. Primjer izgleda prijave u AGRONET aplikaciji

Izvor: vlastita fotografija

5. KOMPARATIVNA ANALIZA ANKETNOG ISTRAŽIVANJA U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

Bjelovarsko-bilogorska županija (BBŽ) zauzima površinu od 2.652 km², što je 3,03% od ukupne površine Hrvatske, smještena je na sjeverozapadu Hrvatske. Središte županije je grad Bjelovar. U gospodarskom smislu najjača poljoprivredna županija u Hrvatskoj.⁸ Trenutni broj upisanih poljoprivrednih gospodarstava u BBŽ je 11.279, od toga je na tom području otvoreno 11.045 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 95 obrta, 118 trgovačkih društava i 21 zadruga.

Koprivničko-križevačka županija (KKŽ) smještena je u sjeverozapadnom dijelu Republike Hrvatske. Površinom od 1.746 km², sedamnaesta je županija po veličini u Hrvatskoj. Sjeveroistočni dio županije čini dolina rijeke Drave na kojem prevladava poljoprivredna djelatnost sa značajnim nalazištima nafte i zemnog plina. Planina Kalnik, koja je pretežno šumovita zauzima veliki dio županije, a zapadni dio su dijelovi Bilogore. Veća naselja ovog prostora su: Koprivnica, Đurđevac i Križevci.⁹ Trenutni broj upisanih poljoprivrednih gospodarstava u KKŽ je 11.012, a od toga je na tom području otvoreno 9.798 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG), 99 obrta, 8 zadruga i 107 trgovačkih društava.

Slika 2. Položaj KKŽ i BBŽ na karti Hrvatske

Izvor: (https://hr.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Koprivni%C4%8Dko-kri%C5%BEeva%C4%8Dka_%C5%BEupanija_in_Croatia.svg),

(https://hr.wikipedia.org/wiki/Datoteka:Bjelovarsko-bilogorska_%C5%BEupanija_in_Croatia.svg)

⁸ https://hr.wikipedia.org/wiki/Bjelovarsko-bilogorska_%C5%BEupanija

⁹ https://hr.wikipedia.org/wiki/Koprivni%C4%8Dko-kri%C5%BEeva%C4%8Dka_%C5%BEupanija

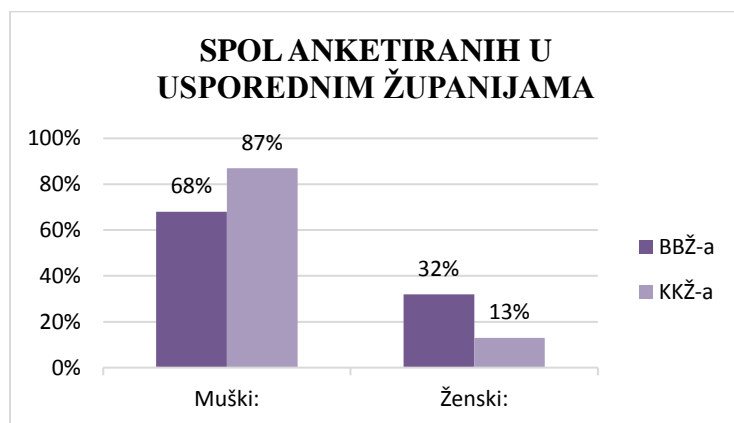
Uspoređujući prikazane podatke može se zaključiti da u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji ima 267 više upisanih poljoprivrednih gospodarstava u odnosu na Koprivničko-križevačku županiju, međutim ne smije se zanemariti činjenica da je Koprivničko-križevačka županija za 906 km² manja u odnosu na Bjelovarsko-bilogorsku županiju.

U nastavku rada prikazat će se konkretni podaci dobiveni istraživanjem. U početku će biti prikazani osnovni podaci o ispitanicima, zatim će biti prikazani rezultati istraživanja o korištenju AGRONET aplikacije te njihovo zadovoljstvo uslugama Agencije za plaćanja u poljoprivredi i agrarno-političkim mjerama. U zadnjem dijelu istraživanja, odnosno u raspravi se uspoređuju svi podaci u dvije analizirane županije kako bi se potvrdila/odbacila postavljena hipoteza u radu.

5.1. Osnovni podaci o ispitanicima

Na upitnik o korištenju AGRONETA od strane poljoprivrednika u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji odgovorilo je 68% nositelja poljoprivrednih gospodarstava muškoga spola i 32% ženskog, a u Koprivničko-križevačkoj županiji 87% nositelja poljoprivrednih gospodarstava muškoga spola i 13% ženskog (grafikon 3).

Grafikon 3.

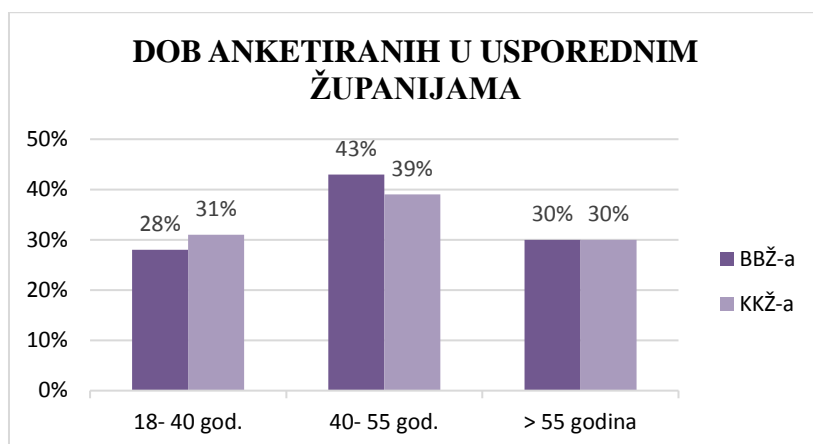

Izvor: Vlastito istraživanje

Analizirajući starosnu strukturu u BBŽ 28% anketiranih je u dobi između 18-40 godina, 43% je između 40-55 godina, a 30% su stariji od 55 godina. U KKŽ 31% anketiranih je u dobi između 18-40 godina¹⁰, a 39% je između 40-50 godina. U obje županije 30% anketiranih nalazi se u starosnoj dobi od 55 godina i više, što se može vidjeti u grafikonu 4.

¹⁰ Odnosno u KKŽ je na anketu odgovorilo 3% više mladih poljoprivrednika u odnosu na BBŽ.

Grafikon 4.

Izvor: Vlastito istraživanje

Grafikon 5 prikazuje obrazovnu strukturu anketiranih u BBŽ, iz kojeg se može iščitati da je 52% ispitanika završilo srednju školu, 32% osnovnu školu, 4% je završilo preddiplomski studij, a 7% diplomski studij poljoprivrednog smjera¹¹. Nešto lošija obrazovna struktura anketiranih je u KKŽ s obzirom da je 35,72% ispitanika završilo osnovnu školu (3,72% više u odnosu na BBŽ), odnosno 57,14% ispitanika je završilo srednju školu (5,14% više u odnosu na BBŽ). S druge strane veći postotak akademski obrazovanih ispitanika je u BBŽ i to 2,57% koji su završili preddiplomski studij, odnosno 1,29% koji su završili diplomski studij.

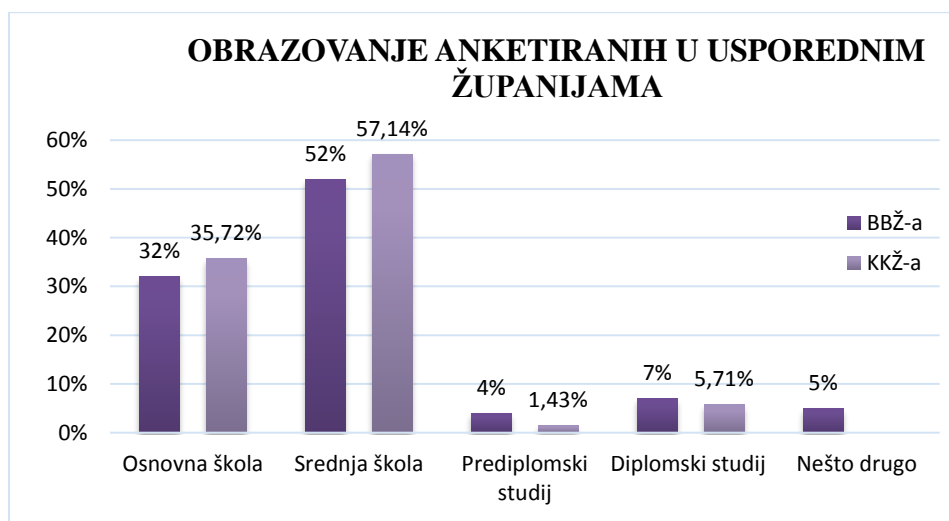
Nažalost, još uvijek se poljoprivredom u Hrvatskoj može baviti bilo tko bez obzira ima li ili nema neki dokaz o formalnom ili neformalnom obrazovanju vezano uz poljoprivredu ili biotehničke znanosti. Međutim, poznata je činjenica da su danas potrebna odgovarajuća znanja kako bi poljoprivredna proizvodnja bila produktivna i konkurentna na tržištu EU. Danas na tržištu postoje programi cjeloživotnog obrazovanja za poljoprivrednike odnosno različiti tečajevi što se ustvari krije pod „nešto drugo“ u grafikonu 5.

Općenito je poznato da je u razvijenim zemljama ljudski kapital glavni razvojni resurs, čiju kvalitetu u velikoj mjeri određuje obrazovanje. Stoga se, s obzirom na nepovoljnu obrazovnu strukturu seoskog stanovništva, javlja potreba za obogaćenjem i intenziviranjem svih oblika obrazovanja, koji obuhvaćaju moderni koncept obrazovanja, a to su formalno, neformalno i informalno obrazovanje (Svržnjak i sur., 2006).

¹¹ Od toga se 1% ispitanika bavi poljoprivredom sa završenim diplomskim studijem - nepoljoprivrednog usmjerenja.

Grafikon 5.

Izvor: Vlastito istraživanje

Prema zadnjem popisu stanovništva (2011.) u Republici Hrvatskoj 1,85% seoskog stanovništva pripada u kategoriju «bez škole ili nepoznato»¹². Završeno osnovnoškolsko obrazovanje ima 23,10%¹³ seoskog stanovništva, a srednju školu završilo je 57,09%¹⁴ seoskog stanovništva. Najviši stupanj obrazovanja (završena viša škola, fakultet, magisterij, doktorat), odnosno akademski obrazovanog seoskog stanovništva ima 17,78%.¹⁵

U Bjelovarsko-bilogorskoj županiji prema zadnjem popisu stanovništva, seoskog stanovništva bez škole bilo je 4%, sa završenom osnovnom školom 48%, sa završenom srednjom školom 43% te sa akademskim obrazovanjem 5%, što znači da je obrazovna struktura lošija u odnosu na hrvatski prosjek. Također su vidljiva i manja odstupanja od rezultata istraživanja prikazani u grafikonu 5.

U Koprivničko-križevačkoj županiji prema zadnjem popisu stanovništva, seoskog stanovništva bez škole bilo je 2,02%, sa završenom osnovnom školom 52,15%, sa završenom srednjom školom 40,16% te s akademskim obrazovanjem 5,67%, što također znači da je obrazovna struktura lošija u odnosu na hrvatski prosjek.

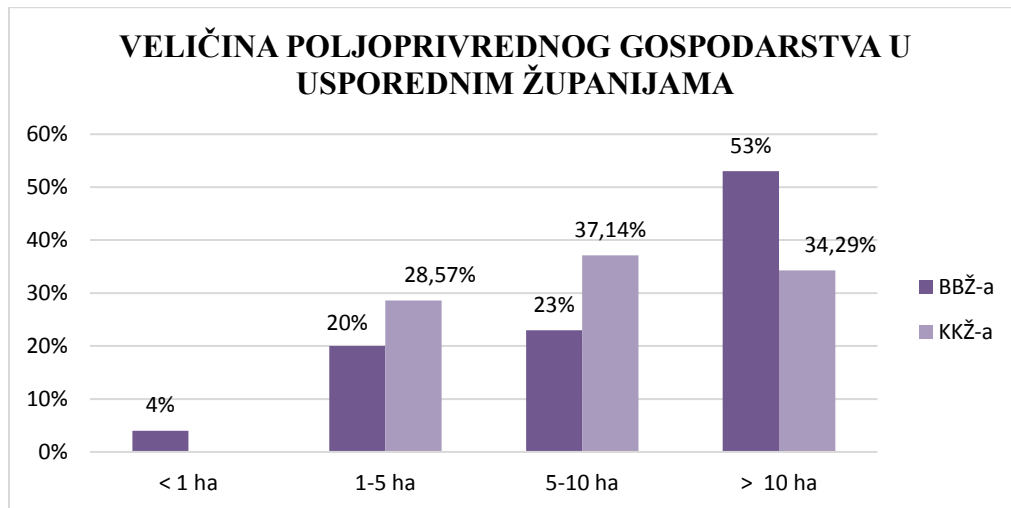
¹² Od 2001.-2011.- broj seoskog stanovništva bez škole se smanjio za 27,25 postotnih bodova.

¹³ Od 2001.-2011.- broj seoskog stanovništva s završenim osnovno školskim obrazovanjem se smanjio za 3,5 postotnih bodova.

¹⁴ Od 2001.-2011.- broj seoskog stanovništva s završenom srednjom školom se povećao za 17,49 postotnih bodova.

¹⁵ Od 2001.-2011.- broj akademski obrazovanog stanovništva porastao je za 13,08 postotnih bodova.

Grafikon 6.

Izvor: Vlastito istraživanje

Analizirajući dobivene rezultate istraživanja o veličini gospodarstva, može se zaključiti da BBŽ ima veći broj ispitanika koji obrađuju više od 10 ha poljoprivredne površine (18,71 postotnih bodova), dok veći dio ispitanika u KKŽ obrađuje između 5 i 10 ha (14,14 postotnih bodova) i 1-5 ha (8,57 postotnih bodova) u odnosu na BBŽ. Pozitivna je činjenica da među ispitanicima u KKŽ nema onih koji imaju manje od 1 ha, a u BBŽ je 4% takvih gospodarstava¹⁶, što je vidljivo na grafikonu 6.

U razgovoru s poljoprivrednicima u BBŽ zaključeno je da ispitanici iz BBŽ imaju više poljoprivredne površine nego što im je potrebno da bih opskrbili stoku hranom. Naime, veliki dio njih kupuje sve više poljoprivredne površine pa se tako iz grane poljoprivredne proizvodnje - stočarstva, prebacuje na ratarstvo. Za sada u BBŽ prevladava stočarstvo, a u budućnosti bi se mogla dogoditi situacija da BBŽ bude posve identična KKŽ, među čijim ispitanicima prevladava ratarstvo.

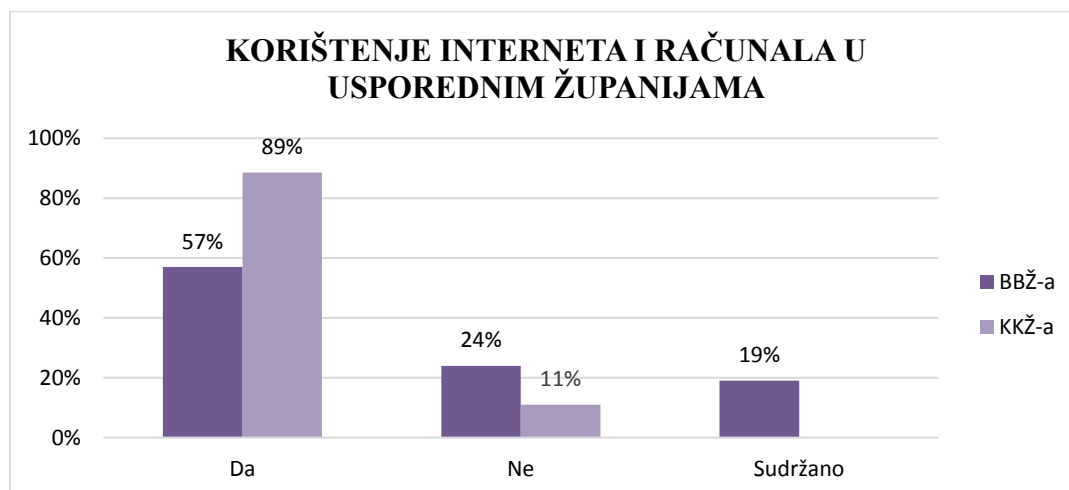
5.2. Korištenje AGRONET aplikacije

AGRONET je elektronička aplikacija namijenjena pomoći poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima (šumoposjednicima) u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi i šumarstvu. Da bi poljoprivrednici koristili aplikaciju, od njih se zahtjeva određena informatička pismenost, a postavlja se pitanje koliko poljoprivrednika zaista koristi navedenu aplikaciju samostalno, odnosno koliko je uopće poljoprivrednika upoznato s

¹⁶ Ne smije se zanemariti kako se mnogi proizvođači bave i prerađivačkom industrijom te ne posjeduju ili ne koriste više od 1 hektara površine za obavljanje djelatnosti.

AGRONET aplikacijom. Je li veća informatička pismenost u Bjelovarsko-bilogorskoj ili Koprivničko-križevačkoj županiji u smislu korištenja AGRONET aplikacije pitanje je na koje se želi dobiti odgovor kroz predloženi rad, što će se temeljiti na usporedbi dobivenih rezultata u nastavku.

Grafikon 7.

Izvor: Vlastito istraživanje

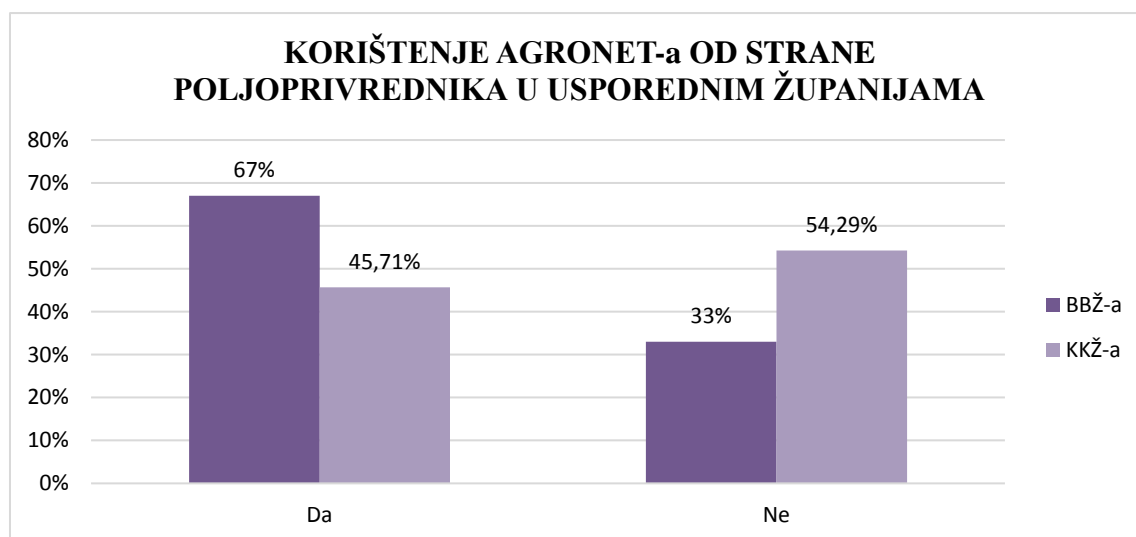
Uzimajući u obzir obje županije od ispitanih poljoprivrednika u KKŽ više njih se služi internetom (89%) nego u BBŽ (57%) što je vidljivo u grafikonu 7. Ispitanici u BBŽ više koriste AGRONET aplikaciju (67%) u odnosu na ispitanike u KKŽ (45,71%) što je vidljivo u grafikonu 8. Malo je nelogičan odgovor ispitanika u BBŽ gdje rezultati istraživanja pokazuju veći postotak korištenja AGRONET aplikacije nego korištenje interneta, pa autorica iz kasnijih rezultata istraživanja (grafikon 16) zaključuje da se korisnici više služe AGRONET aplikacijom u smislu informiranja kod referenata u Agenciji za plaćanja (APPRRR) i Hrvatsko poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi (HPŠSS) prilikom popunjavanja JZ. Prethodni rezultati istraživanja (grafikon 4) pokazali su da u KKŽ ima nešto više ispitanika između 18-40 godina, pa je možda i to jedan od razloga zašto se korisnici u KKŽ više koriste internetom, nego u BBŽ. S druge strane u BBŽ ima nešto više ispitanika u dobi iznad 40-55 godina nego u KKŽ, koji možda više vole koristiti druga sredstva informiranja poput TV-a, nego Internet.

Od ukupnog broja ispitanih u BBŽ njih 11% koristi AGRONET jednom godišnje, pa se može pretpostaviti da je to vjerojatno prilikom godišnjeg podnošenja JZ za izravna plaćanja. Dva do tri puta godišnje AGRONET koristi 21% ispitanika, četiri puta godišnje 9%, mjesečno 10%, svaki tjedan 2%, a po potrebi samo 11% ispitanika. Veliki broj ispitanika se nije želio izjasniti o učestalosti korištenja AGRONET aplikacije (39%), jer veliki dio poljoprivrednika

kada nešto zatreba potraži pomoć u Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, Hrvatskoj poljoprivrednoj agenciji ili Hrvatsko poljoprivredno-šumarskoj savjetodavnoj službi.

Prema pisanju portala Agrobiz¹⁷ „velika prednost je onih koji se znaju služiti AGRONET-om jer mogu sve obaviti iz svog toplog doma, a ostali moraju potražiti pomoć u Agenciji za plaćanja. Od danas su na mrežnoj aplikaciji AGRONET dostupne privremene obavijesti za izravne potpore. Radi se o podnošenju JZ za izravne potpore prilikom čega se AGRONET-u pristupa putem korisničkog imena i zaporke koje je Agencija za plaćanja dodijelila svakom korisniku izravnih plaćanja. Svi poljoprivrednici koji nisu u mogućnosti samostalno pristupiti AGRONET-u, pomoć mogu zatražiti u podružnicama Agencije za plaćanja“¹⁸. Istraživanjem je utvrđeno da je najčešći razlog što ispitanici ne ispunjavaju samostalno JZ - strah da ne pogriješe, odnosno da imaju povjerenja i da su sigurniji ako će im JZ ispuniti stručna osoba.

Grafikon 8.

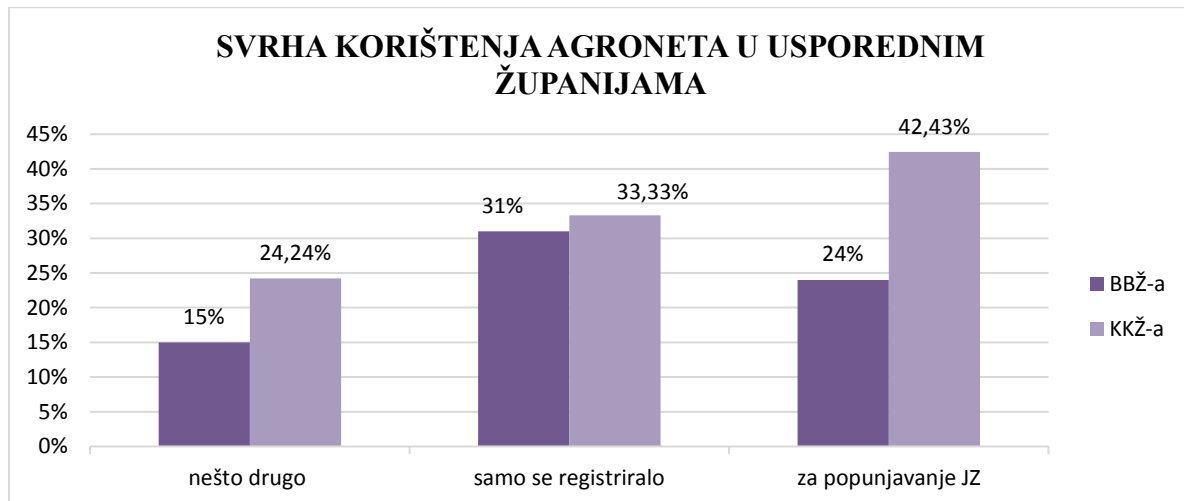
Izvor: Vlastito istraživanje

Uspoređujući podatke može se utvrditi da se ispitanici u KKŽ za 32 postotna boda više služe internetom i računalom, odnosno da ispitanici u BBŽ više koriste AGRONET aplikaciju i to za 21,29 postotna boda, čime se u ovom djelu odbacuje postavljena hipoteza.

¹⁷ <https://www.agrobiz.hr/>

¹⁸ (<http://www.aprrr.hr/sljedeci-tjedan-zapocinje-isplata-izravne-potpore-poljoprivrednicima-2566.aspx>).

Grafikon 9.

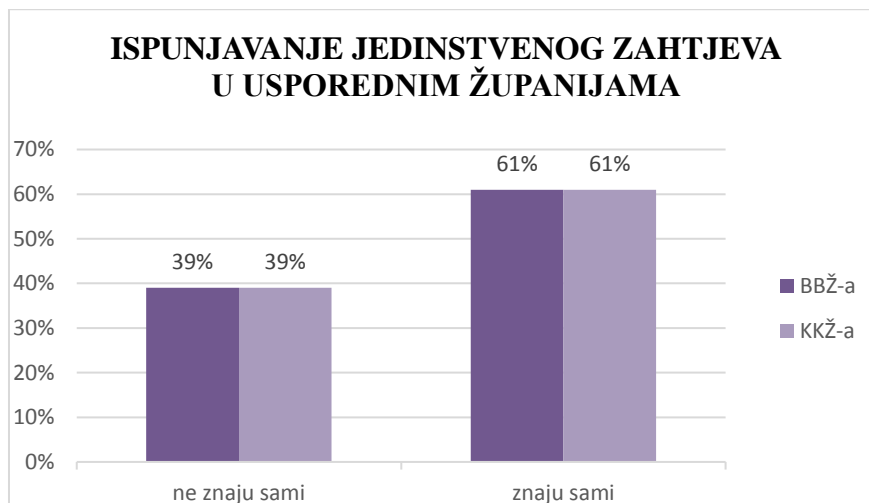
Izvor: Vlastito istraživanje

Grafikon 9 prikazuje da u KKŽ poljoprivrednici najčešće koriste AGRONET za popunjavanje JZ, dok u BBŽ samo 24% koristi AGRONET u tu svrhu. Sličan postotak u obje županije odnosi se na činjenicu da su se ispitanici samo registrirali na AGRONET-u kako bi vidjeli što ima na toj stranici (odstupanje samo 2,33 postotnih bodova u korist KKŽ). Pretpostavlja se da se pod odgovorom „nešto drugo“ krije pregledavanje parcela i/ili pregled aplikacije iz znatiželje, i u tom odgovoru je odstupanje od 9,24 postotnih bodova u korist KKŽ ispitanika.

Horvat (2018) utvrđuje kako poljoprivrednici žele ići u korak s napretkom tehnologije, žele koristiti prednosti koje tehnologija omogućuje, ali su oprezni s mogućnostima koje nudi AGRONET, češće samo gledaju (više od 50% ispitanika) nego što konkretno, ispunjavaju JZ. To vrlo vjerojatno znači da im treba pomoć u tome ili im treba više iskustva u konkretnom procesu podnošenja JZ. Može se zaključiti kako je poljoprivrednicima potrebno organizirati edukacije, kroz koje bi poljoprivrednici točno saznali što mogu pronaći i kako se služiti aplikacijom AGRONET.

Iz svega navedenog može se zaključiti da se osnovna hipoteza djelomično odbacuje.

Grafikon 10.

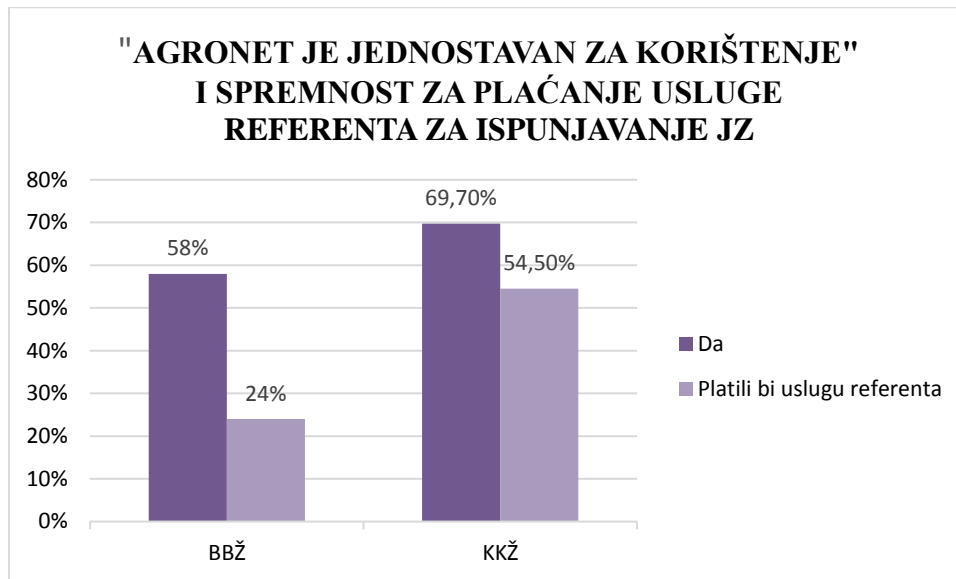
Izvor: Vlastito istraživanje

Iz grafikona 10 može se iščitati postotak ispitanih u BBŽ i KKŽ koji znaju, odnosno ne znaju ispuniti JZ. Od ispitanih korisnika, njih 61% u BBŽ i u KKŽ znaju sami ispuniti JZ, dok su se ostali očitovali kako to ne znaju samostalno napraviti.

Osnova hipoteza se prihvaća u ovom slučaju jer su podaci u obje županije isti.

Osim što se AGRONET aplikacija koristi za popunjavanje JZ, može poslužiti i za pregledavanje vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava, za pregledavanje propisa vezanih za ostvarivanje prava na potporu te u svrhu ostvarivanja prava na potporu. Uglavnom poljoprivrednici za takve dodatne mogućnosti AGRONET-a ne znaju, što potvrđuje ovo istraživanje gdje samo 20% ispitanika koristi ovu aplikaciju za pregledavanje vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava, 23% u svrhu pregledavanja propisa te samo 2% u svrhu slanja zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku. Općenito, nešto više od polovice ispitanika u BBŽ (62%) smatra da su podaci na AGRONET-u korisni za njihovo poslovanje. Njih 59% smatra da im AGRONET omogućuje kontrolu vlastitih podataka iz upisnika poljoprivrednih gospodarstava, a 58% smatra da na AGRONET-u lako pronalaze podatke koji su im potrebni te da je aplikacija jednostavna za korištenje.

Grafikon 11.

Izvor: Vlastito istraživanje

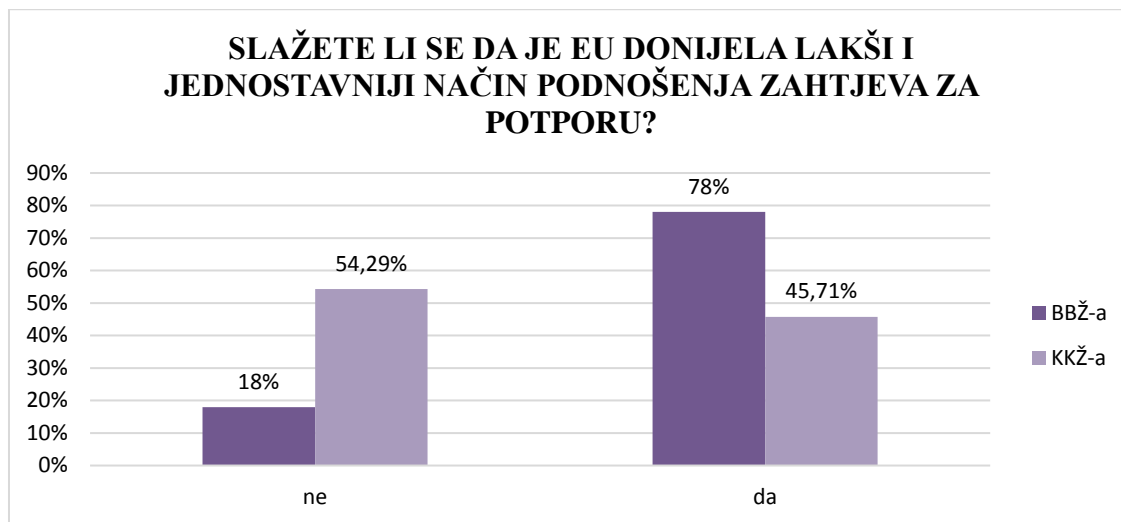
S obzirom da je više od polovice ispitanika iz BBŽ izjasnilo da im je AGRONET aplikacija jednostavna za korištenje, njih 60% ne bi bili spremni platiti uslugu referenta za ispunjavanje JZ, ako bi se u budućnosti ta usluga naplaćivala. Njih 24% bi bilo spremno platiti navedenu uslugu, a čak 6% ispitanih je spremno platiti tu uslugu i 100,00 kn. Od ukupnog broja ispitanih njih 16% se nije željelo izjasniti, možda zbog toga što nisu u financijskoj mogućnosti ili su ipak spremni ili bi bili spremni da samostalno ispune JZ.

Za razliku od BBŽ, ispitanici u KKŽ u većem postotku smatraju da je AGRONET jednostavan za korištenje (69,7%)¹⁹, a također je iznenađujući rezultat istraživanja da bi ipak njih 54,5% bili spremni platiti uslugu referenta za ispunjavanje JZ ako bi se u budućnosti ta usluga naplaćivala, što je odstupanje od čak 30,5 postotnih bodova u korist KKŽ.

Stoga se osnovna hipoteza odbacuje, jer su podaci sasvim različiti u obje županije, vidljivo u grafikonu 11.

¹⁹ Odstupanje od 11,7 postotnih bodova u korist KKŽ.

Grafikon 12.

Izvor: Vlastito istraživanje

Većina ispitanika u BBŽ smatraju da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja JZ za potporu (78%), što se može povezati s time da se njih 61% izjasnilo da mogu samostalno ispuniti JZ (grafikon 10), pa vjerojatno poljoprivrednici smatraju Europsku uniju u tolikoj mjeri zaslužnom za pojednostavljenje načina podnošenja JZ za potporu.

Za razliku od BBŽ, ispitanici u KKŽ ne smatraju da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja JZ za potporu, odnosno njih 45,71% odgovara pozitivno, a 54,29% odgovorilo je negativno na to pitanje. Ovakav rezultat čudi jer se većina ispitanika KKŽ složila s tvrdnjom da im je popunjavanje JZ jednostavno, no u ovom slučaju odgovaraju više negativno, odnosno ispitanici KKŽ ne smatraju Europsku uniju u tolikoj mjeri zaslužnom za pojednostavljenje načina podnošenja JZ za potporu, što je vidljivo u grafikonu 12.

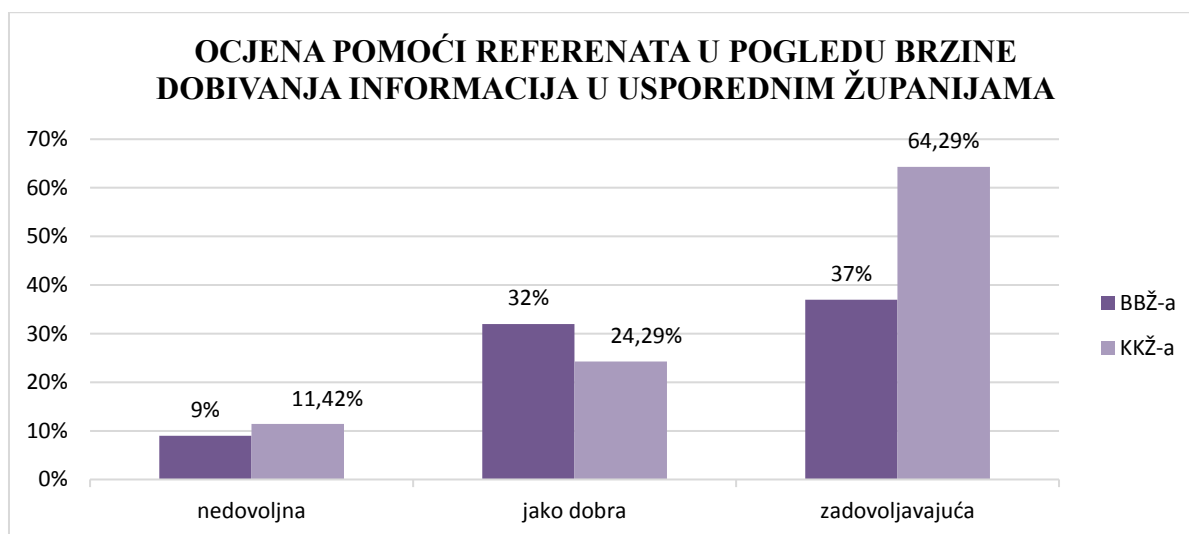
Osnovna hipoteza se odbacuje, jer je razlika u ispitivanim županijama 32,29 postotnih bodova u korist BBŽ (pozitivni odgovor).

5.3. Zadovoljstvo uslugama APPRRR

U nastavku istraživanja, prikazati će se što ispitanici misle o pružanju usluga referenata u županijskoj podružnici Agencije za plaćanja u poljoprivredi u Bjelovarsko-bilogorskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji, pri čemu će na potvrđivanje hipoteze najveći utjecaj imati razlike dobivene u „najpozitivnijim“ odgovorima u analiziranim županijama (u ovom slučaju „zadovoljavajuća“).

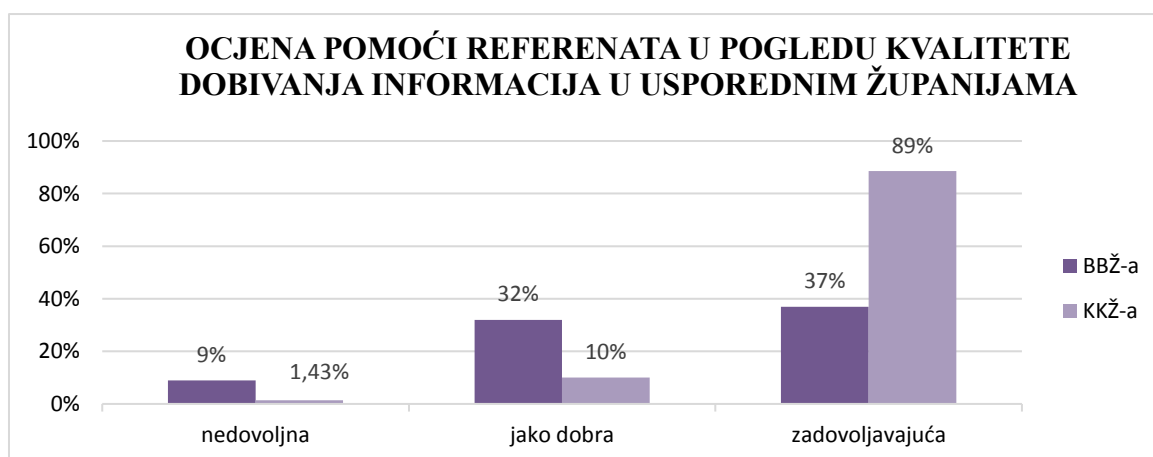
Grafikon 13.

Izvor: Vlastito istraživanje

Grafikon 13 prikazuje kako ispitani korisnici BBŽ ocjenjuju pomoć referenta u pogledu brzine dobivanja informacija. Od ispitanih korisnika njih 37% odgovorilo je da je pomoć referenata u pogledu brzine dobivanja informacija zadovoljavajuća, 32% je ocijenilo referente u BBŽ terminom „jako dobro“, a samo 9% ocijenilo je brzinu referenata pri dobivanju informacija nedovoljnom. Čak 22% ispitanih nije željelo ocijeniti referente. Može se zaključiti kako su ispitanici u KKŽ zadovoljniji sa svojim referentima u pogledu brzine dobivanja informacija, nego u BBŽ, što je vidljivo u grafikonu 11 – odstupanje čak 27,29 postotnih bodova.

Grafikon 14.

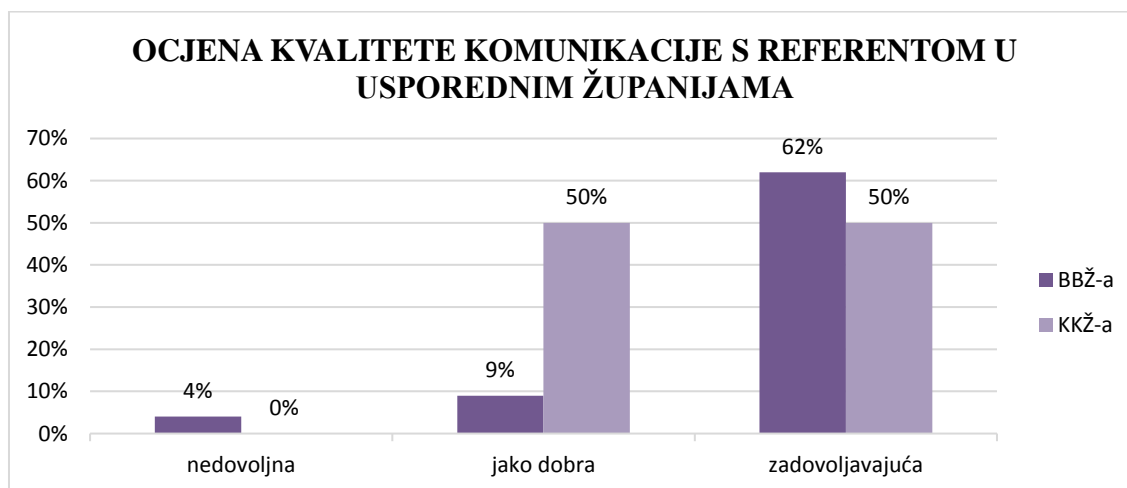

Izvor: Vlastito istraživanje

Grafikon 14 prikazuje kako ispitani poljoprivrednici ocjenjuju pomoć referenta u pogledu kvalitete dobivanja informacija. Po tom pitanju 37% poljoprivrednika u BBŽ smatra

kvalitetu dobivenih informacija zadovoljavajućom, 31% njih smatra da je kvaliteta informacija jako dobra, dok 8% poljoprivrednika nije zadovoljno uslugom referenata u pogledu kvalitete dobivanja informacija. Čak 25% poljoprivrednika nije se željelo izjasniti na to pitanje. Može se zaključiti kako su ispitanici KKŽ zadovoljniji sa svojim referentima u pogledu kvalitete dobivanja informacija, nego u BBŽ, što je vidljivo u grafikonu 14 – odstupanje čak 52 postotnih bodova.

Grafikon 15.

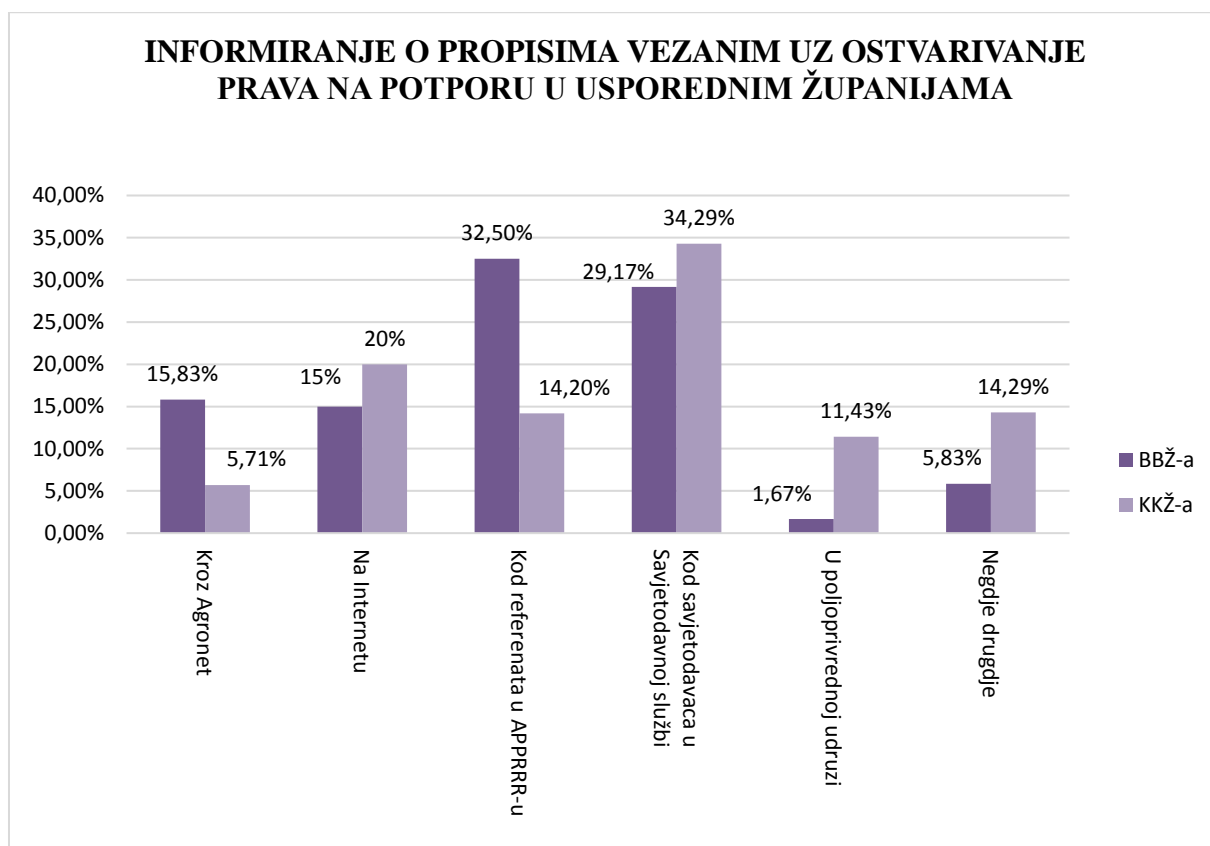

Izvor: Vlastito istraživanje

Iznenaduju podaci istraživanja pri čemu ispitanici BBŽ nisu zadovoljni svojim referentima u pogledu brzine i kvalitete dobivanja informacija, ali što se tiče komunikacije s referentom odgovaraju puno pozitivnije. S druge strane, ispitanici KKŽ su zadovoljni u svim ispitivanim parametrima sa svojim referentima. Što se tiče odgovora na postavljeno pitanje o kvaliteti komunikacije s referentom u županijskoj podružnici Agencije za plaćanja BBŽ, 62% ispitanika smatra komunikaciju s referentom zadovoljavajućom, dok u KKŽ polovica ispitanika. Ocjena zadovoljstva referentom prikazana je u grafikonu 15 – pri čemu se može uočiti odstupanje od 12 postotnih bodova u korist BBŽ.

Stoga se hipoteza vezana uz zadovoljstvo korisnika uslugama Agencije za plaćanja ne prihvaća, s obzirom da podaci jako variraju u ispitivanim županijama, što je vidljivo u grafikonima 13., 14. i 15.

Grafikon 16.

Izvor: Vlastito istraživanje

Postoji mnogo institucija i internet stranica na kojima se poljoprivrednici mogu općenito informirati o svim važnim pitanjima. AGRONET je jedan od servisa koji poljoprivrednicima može pomoći da dođu do informacija vezanih uz propise i zakone. Međutim, najviše poljoprivrednika u BBŽ se informira o propisima vezanih uz ostvarivanje prava na potporu u podružnici Agencije za plaćanja kod referenata (29,17%), njih 15% odgovorilo je da se o propisima informira na internetu, a 5,83% informira se negdje drugdje²⁰. U Savjetodavnoj službi o propisima vezanim za ostvarivanje prava na potporu informira se 29,17% ispitanih poljoprivrednika BBŽ, u poljoprivrednoj udruzi 1,7%, dok se kroz AGRONET informira 15,83% poljoprivrednika (grafikon 16). S obzirom da su na ovo pitanje ispitanici mogli dati više od jednog odgovora, najčešća kombinacija izvora informiranja o propisima za ostvarivanje prava na potporu su internet i Savjetodavna služba.

Iz grafikona 16 se može zaključiti kako se većina poljoprivrednika u BBŽ informira o propisima vezanim za ostvarivanje prava na potporu kod referenata Agencije za plaćanja i kod savjetodavaca u Savjetodavnoj službi, a u KKŽ kod savjetodavaca u Savjetodavnoj službi i na

²⁰ Kako tih 5,83% ispitanih nije odgovorilo gdje se točno informiraju, teško je dati odgovor na to pitanje, ali može se pretpostaviti da taj dio poljoprivrednika dolazi do informacija kombinacijom različitih izvora podataka.

internetu. Autorica pretpostavlja da velika većina korisnika potrebne informacije potraži u institucijama kod referenata, jer korisnicima je jako važno da informaciju dobiju od stručnih osoba koje su ovlaštene za to. Drugačije je kada se informiraju kod referenata, nego da informacije pretražuju po portalima. Također je zabrinjavajući jako niski postotak informiranja ispitanika u BBŽ u poljoprivrednim udrugama, čim se postavlja pitanje jesu li oni uopće dio ikakvih strukovnih udruženja.

Udruživanje proizvođača u poljoprivredi jedan je od najefikasnijih modela njihovog opstanka na tržištu i zadržavanja konkurentnosti. Zbog toga je potrebno da i Hrvatska svoju zakonsku regulativu prilagodi i olakša udruživanja proizvođača. Proizvođači su danas suočeni s ogromnom konkurencijom, velikom birokracijom i kompliciranim pravilnicima, dok se s druge strane na njih vrši pritisak od trgovaca i otkupljivača koji traže visoke standarde proizvodnje i niske cijene. U takvim uvjetima bez udruživanja je teško postići stabilnost poslovanja. Kada se govori o udruzi pet je dobrih razloga zašto osnovati udruhu²¹:

1. Udruhu može osnovati svatko. Uvjet je da to moraju biti minimalno tri osnivača koja su poslovno sposobne fizičke ili pravne osobe.
2. Udruga se može osnovati zbog raznih ciljeva, naravno, dopuštenih zakonom.
3. Za osnivanje udruge ne morate imati temeljni kapital.
4. Članovi udruge ne odgovaraju za obveze udruge, nego odgovara udruhu. Osim ako udruhu nema pravnu osobnost. Tada članovi odgovaraju za obveze solidarno svojom imovinom, jer se tada primjenjuju propisi koji se odnose na ortaštvo.
5. Udruga može ostvarivati dobit radi ostvarivanja svojih ciljeva, samo ista mora biti iskorištena za obavljanje i unaprijeđena djelatnosti udruge. Dakle, ne može se stjecati dobit za osobne svrhe.

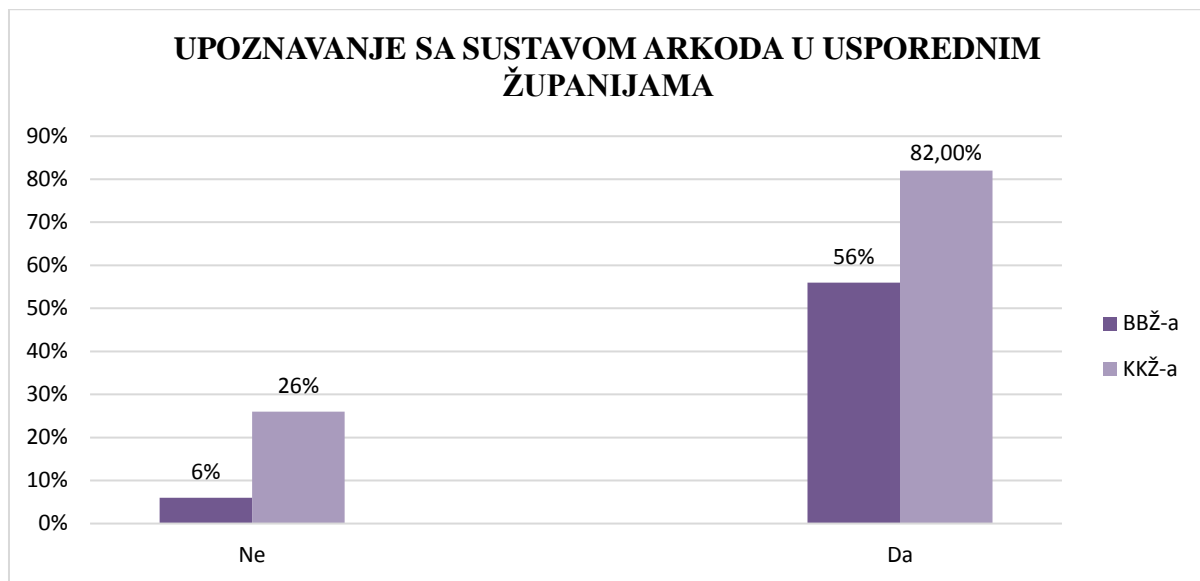
Dakle, formalno osnivanje udruženja građana ima svoje prednosti i financijski nije zahtjevno. Najvažnija je dobra volja i vlastiti angažman. Tek tada udruhu može započeti s radom, a uspjeh, u konačnici ovisi samo o angažmanu i predanosti njenih članova.

Osnovna hipoteza se odbacuje jer su podaci različiti u obje županije (u polovici ispitivanih parametara je odstupanje veće od 10 postotnih bodova).

---

²¹ Izvor: <http://www.poslovni.hr/tips-and-tricks/zbog-ovih-6-razloga-graani-radije-otvaraju-udruge-umjesto-tvrtki-220027>

Grafikon 17.

Izvor: Vlastito istraživanje

Putem ankete 56% ispitanika BBŽ pozitivno odgovorilo na pitanje da su samostalno koristili internet stranicu ARKOD. ARKOD je nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj. Cilj ARKOD-a je omogućiti poljoprivrednicima lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu kao i njihovo transparentno korištenje, stoga navedeni rezultat ne iznenađuje pošto je ARKOD internetska aplikacija kao i AGRONET (a iz grafikona 8. možemo iščitati da se 67% poljoprivrednika koristilo AGRONET aplikacijom). Jedan dio poljoprivrednika je čuo za tu aplikaciju, ali je nije koristio (20%), a jednom dijelu poljoprivrednika je tu stranicu pokazao netko drugi (16%). S ARKOD aplikacijom nije upoznato 6% ispitanika, a 2% njih nije željelo odgovoriti na ovo pitanje.

Ispitanici u KKŽ su upoznati sa sustavom ARKOD u puno većem postotku i samostalno ga koriste (82%).

Osnovna hipoteza se odbacuje jer ispitanici KKŽ su u puno većem postotku upoznati s ARKOD sustavom, nego ispitanici BBŽ, odstupanje je čak 26 postotnih bodova.

5.4. Zadovoljstvo agrarno-političkim mjerama

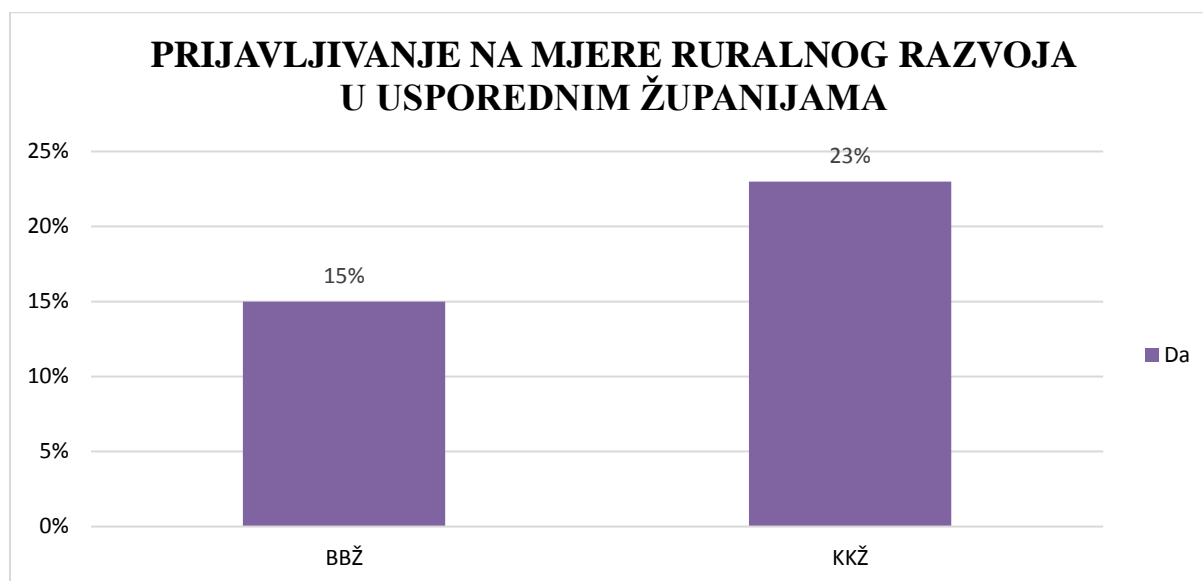
Modernije vrijeme hrvatske poljoprivrede počinje s glavnim strateškim dokumentom pod nazivom *Program ruralnog razvoja 2014.-2020.* što je preduvjet za korištenje sredstava *Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj* – koji ima tri prioriteta cilja kojima se mogu financirati aktivnosti:

- ✓ jačanje konkurentnosti sektora poljoprivrede i šumarstva (nastoji restrukturirati i modernizirati poljoprivredni sektor);
- ✓ poboljšanje okoliša i krajolika (podupire bio-raznolikost, očuvanje i razvoj ekoloških poljoprivrednih i šumarskih sustava i tradicionalnih poljoprivrednih krajolika, očuvanje voda te mjere usmjerene na smanjenje efekta klimatskih promjena);
- ✓ poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i postizanje raznolikosti ruralnoga gospodarstva (podupire raznolikost ruralnoga gospodarstva i kvalitetu života u ruralnim područjima).

Osim brojnih fondova čija su sredstva dostupna projektima iz područja ruralnog razvoja, među najpoznatijim ciljanim programima za potporu razvoju ruralnog prostora zemalja Europske unije jest program *Leader*. Program *Leader* predstavlja inicijativu Europske unije za mobiliziranje i provedbu ruralnog razvoja u ruralnim zajednicama kroz lokalna javno-privatna partnerstva. Namjera mu je pomoći ljudima, udrugama, poduzećima i ostalim potencijalnim čimbenicima u ruralnim područjima da razmotre potencijal svojeg područja te potaknu provedbu integriranih, kvalitetnih i originalnih strategija održivog razvoja. Drugim riječima, jedna od osnovnih karakteristika *Leader-a* je stavljanje naglaska na lokalno stanovništvo koje se oduvijek smatralo glavnim čimbenikom ruralnih područja, a ono što je činilo posebnost *Leader* projekata u njegovim počecima, bilo je pouzdanje u ljude koji žive u ruralnim područjima i u njihove sposobnosti za otkrivanje onoga što najbolje odgovara njihovom okolišu, kulturi, radnim tradicijama i vještinama.

Sukladno ruralnoj razvojnoj politici Europske unije, Programom ruralnog razvoja 2014.-2020. ne daje se podrška samo poljoprivrednicima, nego i svim ostalim akterima koji sudjeluju u razvoju i promociji ruralnog područja. Temeljem različitih mjera pružaju se brojne mogućnosti za unapređenje i razvoj ruralnih krajeva, a neke od njih vidljive su u prilogu 3.

Grafikon 18.

Izvor: Vlastito istraživanje

Iz grafikona 18. vidljivo je da se do sada 15% ispitanih poljoprivrednika u BBŽ prijavljivalo na mjere ruralnog razvoja, što je zapravo čak ispod očekivanja u rezultatima istraživanja pošto su mjere ruralnog razvoja usmjerene na povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva. Više od polovice ispitanika u BBŽ (52%) se nije prijavljivalo na mjere ruralnog razvoja, ali razmišlja o tome, međutim vrlo zabrinjavajući je rezultat istraživanja da se skoro trećina ispitanika (31%) u budućem razdoblju neće prijavljivati na te mjere, a najčešći razlog koji navode su komplikacije oko podnošenja zahtjeva²².

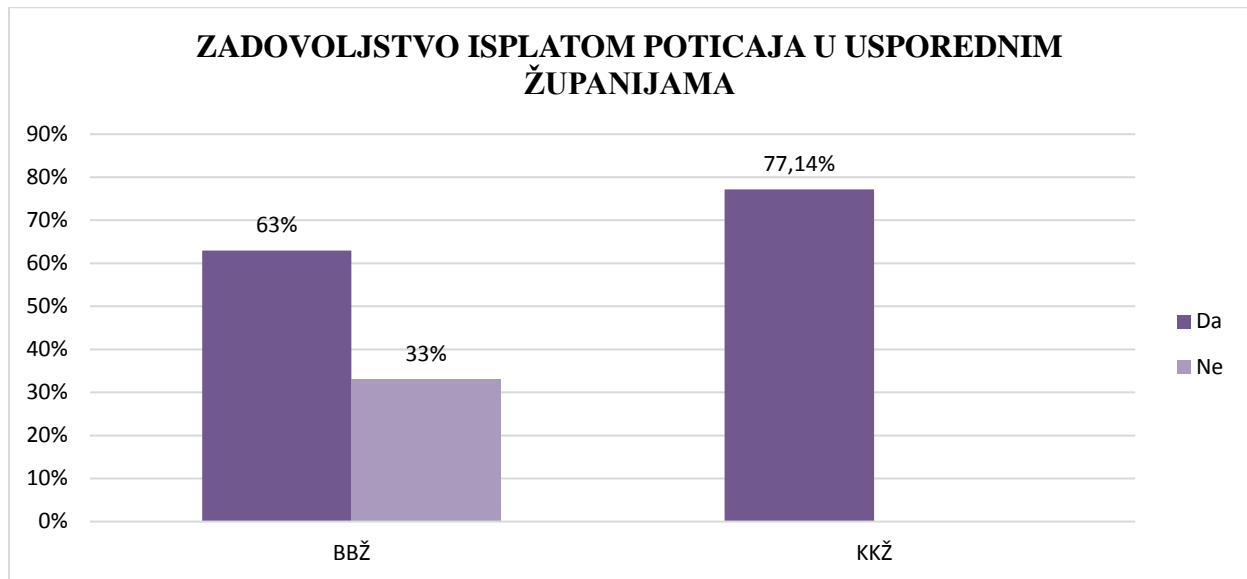
Iz grafikona 18 može se iščitati da se u KKŽ do sada 23% ispitanih poljoprivrednika prijavljivalo na mjere ruralnog razvoja. Horvat (2018) također ističe da je to zapravo ispod očekivanja u rezultatima istraživanja pošto je ruralni razvoj drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike te je financiran sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a dugoročni cilj je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima²³ i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Osnovna hipoteza se može prihvatiti jer odstupanje analiziranih županija nije veće od 10 postotnih bodova, iako je KKŽ bolja u prijavljivanju na mjere ruralnog razvoja za 8 postotnih bodova u odnosu na BBŽ.

²² 2% ispitanika je zadržalo odgovor za sebe.

²³ Održivost je ključna komponenta razvojnog procesa radi nužnosti uravnoteženja razvoja društva, gospodarstva i okoliša koji vodi do postojanog i kontinuiranog razvoja, a bez opasnosti za ugrožavanje bilo kojeg elementa koji čini integralni dio razvojnog procesa. Krajnji cilj jasno je definiran razvojni put koji će dovesti do gospodarske, društvene i političke promjene u svrhu poboljšavanja kvalitete života cjelokupne populacije ruralnog prostora.

Grafikon 19.

Izvor: Vlastito istraživanje

Ispitani poljoprivrednici Bjelovarsko-bilogorske županije odgovaraju kako su zadovoljni isplatom poticaja koje dobivaju (ili će dobivati) s obzirom na trud i rad koji ulažu na vlastitom OPG-u (63%), a njih 33% je nezadovoljno, nije se željelo izjasniti 4% ispitanih, što je vidljivo na grafikonu 19. Ispitani korisnici u KKŽ se nisu željeli negativno izjasniti, te se može vidjeti da je 77,14% korisnika zadovoljno isplatom poticaja.

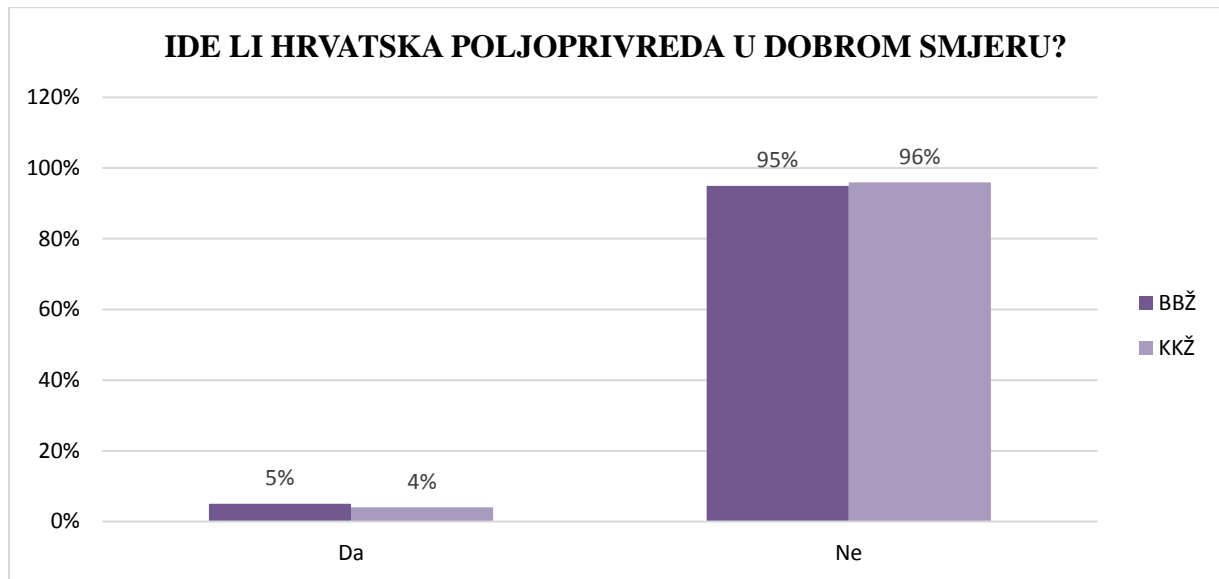
Mali broj poljoprivrednika je iznijelo svoje mišljenje zašto nisu zadovoljni isplatom poticaja, tvrde da isplata nije realna prema proizvođačima stoke i mlijeka, iznose da bi po njima stočari trebali dobiti veći poticaj, nego ratari, jer su stočari obvezni na 365 dana rada. Ističu da su zadovoljniji otkupljivačima svojih proizvoda, nego Ministarstvom poljoprivrede. Više od polovice ispitanih ističe da bi pristalo na ukidanje poticaja²⁴, ali s naglaskom da im se da realna cijena za njihove proizvode te „da se prizna njihova muka i rad“.

Osnovna hipoteza se odbacuje, podaci u obje županije su različiti (odstupanje je 14,14 postotnih bodova u korist KKŽ s obzirom na zadovoljstvo isplatom poticaja).

²⁴ Nakon obračuna visine potpore Agencija za plaćanja za svakog korisnika donosi odluku o visini iznosa prava na potporu za godinu za koju je podnesen jedinstveni zahtjev. Odluka o ostvarivanju prava na potporu stavlja se na raspolaganju korisniku putem AGRONETA, pri čemu se danom preuzimanja odluke za pojedinačne korisnike smatra dan kada je odluka o ostvarivanju prava na potporu postavlja na AGRONET.

Grafikon 20.

Izvor: Vlastito istraživanje

Ispitanici BBŽ i KKŽ su se složili da hrvatska poljoprivreda ne ide u dobrom smjeru, što je vidljivo na grafikonu 20.

Osnovna hipoteza se prihvaća, podaci u obje županije su posve identični.

5.5. Rasprava

U prethodnim potpoglavljima²⁵ prikazani su svi pojedinačni podaci prema redoslijedu pitanja u anketnom istraživanju. U tablici 2. su prikazani skupni relevantni podaci iz prethodnih potpoglavlja koji se odnose na potvrđivanje ili odbacivanje hipoteze. U kolonama u tablici 2. se prvo navode rezultati po županijama u postocima, zatim se prikazuju „odstupanja“ u rezultatima među županijama izraženi u postotnim bodovima (razlike u postocima između analiziranih županija). Postotni bodovi koji idu u korist BBŽ označeni su s (+), a (-) su označeni odgovori u korist KKŽ. Ključna kolona se odnosi na potvrđivanje ili odbacivanje osnovne hipoteze, koja će se odbaciti ukoliko će usporedba podataka između BBŽ i KKŽ pokazati odstupanja viša od 10 postotnih bodova (tablica 2.).

Analizirajući prethodno iznesene podatke istraživanja, prvi zaključak koji se nameće jest da je KKŽ u odnosu na BBŽ općenito bolja u korištenju AGRONET aplikacije (više odgovora u korist KKŽ)²⁶.

²⁵ 5.2. Korištenje AGRONET aplikacije, 5.3. Zadovoljstvo uslugama APPRRR-a, 5.4. Zadovoljstvo agrarno-političkim mjerama.

²⁶ 13 odgovora u korist KKŽ, a 5 u korist BBŽ.

Promatrajući tablicu 2., najkritičniji čimbenici u BBŽ jesu korištenje internetom i računalom, spremnosti za plaćanje usluge referenta ukoliko i ubuduće ne bi samostalno ispunjavali JZ za potpore te „negativnije“ ocjene pomoći referenata APPRRR u sve tri ispitivane kategorije u odnosu na ispitanike u KKŽ. Korisnici BBŽ bi se trebali više udruživati u poljoprivredne udruge, iskoristiti takvu mogućnost kao način da se informiraju o novim propisima i da se zauzimaju za zaštitu jednakih interesa. Udruge su uglavnom istinski zainteresirane i visoko motivirane za promjene i rješavanje problema. Trebale bi se održavati edukacije kako raditi u sustavu ARKOD, na temelju toga bi imali pozitivnije odgovore u korištenju navedene aplikacije, trebali bih imati razumijevanja za referente APPRRR-a, osvijestiti osjećaj da nisu jedini koji dolaze kada se pojavi problem, tako da bi ocjene zadovoljstvom uslugama APPRRR-a bile još bolje, autorica zaključuju da bi odgovori tada bili pozitivniji u spremnosti plaćanja usluga referenata ako bi se usluga u budućnosti naplaćivala.

Ono što ide u prilog BBŽ jesu informatička pismenost koja je veća kod ispitanika u BBŽ, nego u KKŽ²⁷ u smislu korištenja AGRONET aplikacije²⁸. Korisnici BBŽ smatraju EU zaslužnom za lakši i jednostavniji način podnošenja JZ za potporu, dok korisnici KKŽ misle suprotno. Što se tiče samostalnog ispunjavanja JZ za potpore i mišljenja o budućnosti hrvatske poljoprivrede ispitanici u obje županije odgovaraju identično, ali ti podaci nisu dostatni da bi se osnovna hipoteza koja glasi – „*Pretpostavlja se da će 90% dobivenih informacija i podataka biti posve identični u obje županije*“ prihvatila. Shodno navedenom, osnovna hipoteza se odbacuje.

---

²⁷ Grafikon 2 prikazuje da u BBŽ ima više korisnika koji su ispunili samostalno JZ, nego u KKŽ

²⁸ Potrebne edukacije o samostalnom korištenju AGRONET aplikacije.

Tablica 2. Skupni prikaz svih podataka dobivenih anketnim istraživanjem

	BBŽ (%)	KKŽ (%)	Odstupanje (postotni bodovi)*	Potvrđivanje hipoteze
Korištenje internetom i računalom	57	89	-32	Ne
Korištenje AGRONET-a	67	45,71	+21,29	Ne
Svrha korištenja AGRONET-a				Djelomično
- za popunjavanje JZ	24	42,43	-18,43	
- za nešto drugo	15	24,24	+9,24	
Ispunjavanje JZ				Da
- znaju sami	61	61		
- ne znaju sami	39	39		
AgroNET je jednostavan za korištenje	58	69,70	-11,70	Ne
Spremnost za plaćanja usluge referenata	24	54,50	-30,5	Ne
Slažete li se da je EU donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu				Ne
Da	78	45,71	+32,29	
Ne	18	54,29	-36,29	
Ocjena pomoći referenta u pogledu brzine				Ne
- Jako dobra i zadovoljavajuća	69	88,58	-19,58	
Ocjena pomoći referenata u pogledu kvalitete				Ne
- Jako dobra i zadovoljavajuća	69	99	-19	
Ocjena kvalitete komunikacije				Ne
- Jako dobra i zadovoljavajuća	71	100	-29	
Informiranje o propisima				Ne
- kroz AGRONET	15,83	5,71	+10,12	
- kod referenata u APPRRR-u	32,50	14,20	+18,3	
- u poljoprivrednoj zadruzi	1,67	11,43	-9,78	
Upoznavanje sa sustavom ARKODA				Ne
Da	56	82	-26	
Ne	6	26	-20	
Prijavljivanje na mjere ruralnog razvoja				Da
Da	15	23	-8	
Zadovoljstvo isplatom poticaja				Ne
Da	63	77,14	-14,14	
Ide li hrvatska poljoprivreda u dobrom smjeru				Da
Da	95	96	-1	

* (+) u korist BBŽ

Izvor: Vlastito istraživanje

6. ZAKLJUČAK

Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju kao ustanova koja je osnovana radi provođenja cijelog niza akata koje je Republika Hrvatska preuzela ulaskom u EU, vrlo dobro odrađuje svoj posao. Ključnu ulogu u radu Agencije za plaćanja svakako predstavlja i provođenje mjera Izravnih plaćanja poljoprivrednicima i provedba mjera za ostvarivanje poticaja poljoprivrednim gospodarstvima.

AGRONET je elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi. Da bi poljoprivrednici koristili aplikaciju, od njih se zahtjeva određena informatička pismenost, a postavlja se pitanje koliko poljoprivrednika zaista koristi navedenu aplikaciju samostalno, odnosno koliko je uopće poljoprivrednika upoznato s AGRONET aplikacijom. U radu se navedeno istražuje i uspoređuje na području Bjelovarsko-bilogorske (BBŽ) i Koprivničko-križevačke županije (KKŽ). Na temelju dostupnih podataka APPRRR, istraživanja provedenog 2017 (Horvat, 2018.) te anketiranja poljoprivrednika u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji želi se potvrditi/odbaciti sljedeća hipoteza: „*Pretpostavlja se da će 90% dobivenih informacija i podataka biti posve identični u obje županije*“.

Rezultati istraživanja pokazali su da su najveća odstupanja između dvije analizirane županije u sljedećim ispitivanim parametrima:

- U KKŽ više anketiranih korisnika koristi internet i računalo u odnosu na BBŽ (odstupanje za 32 postotna boda);
- U BBŽ više anketiranih korisnika koristi AGRONET nego u KKŽ (odstupanje za 21,29 postotna boda);
- U KKŽ više anketiranih korisnika koristi AGRONET u svrhu popunjavanja JZ nego u BBŽ (odstupanje za 18,43 postotna boda);
- U KKŽ više anketiranih korisnika smatra da je AGRONET jednostavan za korištenje u odnosu na BBŽ (odstupanje za 11,70 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika je spremno u budućnosti plaćati usluge referenta u odnosu na BBŽ (odstupanje za 30,5 postotna boda);
- U BBŽ više anketiranih korisnika se slaže da je EU donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu (odstupanje za 32,29 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika ocjenjuje pomoć referenta u pogledu brzine (jako dobra i zadovoljavajuća) u odnosu na BBŽ (odstupanje za 19,58 postotna boda);

- U KKŽ više korisnika ocjenjuje pomoć referenta u pogledu kvalitete (jako dobra i zadovoljavajuća) u odnosu na BBŽ (odstupanje za 19 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika ocjenjuje pomoć referenta u pogledu kvalitete komunikacije (jako dobra i zadovoljavajuća) u odnosu na BBŽ (odstupanje za 29 postotna boda);
- U BBŽ više korisnika se informira o propisima kroz AGRONET u odnosu na KKŽ (odstupanje za 10,12 postotna boda);
- U BBŽ više korisnika se informira o propisima kod referenata u APPRRR-u u odnosu na KKŽ (odstupanje za 18,3 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika je upoznato s sustavom ARKODA u odnosu na BBŽ (odstupanje za 26 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika je zadovoljno isplatom poticaja u odnosu na BBŽ (odstupanje za 14,14 postotna boda).

Rezultati istraživanja su pokazala da se ispitanici u analiziranim županijama djelomično ili čak u potpunosti slažu u sljedećim parametrima:

- U BBŽ AGRONET aplikacija služi za nešto drugo više korisnika nego u KKŽ (odstupanje za 9,24 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika se informira o propisima u poljoprivrednoj zadruzi u odnosu na BBŽ (odstupanje za 9,78 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika se prijavljuje na mjere ruralnog razvoja nego u BBŽ (odstupanje za 8 postotna boda);
- U KKŽ više korisnika se slaže da hrvatska poljoprivreda ide u dobrom smjeru u odnosu na BBŽ (odstupanje za 1 postotni bod);
- U BBŽ i KKŽ 61% korisnika znaju sami ispuniti JZ, a 39% ne zna.

Na osnovu navedenih rezultata istraživanja osnovna hipoteza koja glasi – „*Pretpostavlja se da će 90% dobivenih informacija i podataka biti posve identični u obje županije*“ se odbacuje, jer najveća se odstupanja u dvije analizirane županije javljaju u 13 ispitivanih parametara, dok su rezultati istraživanja pokazali da se ispitanici u analiziranim županijama djelomično ili čak u potpunosti slažu u 5 ispitivanih parametara.

Iz analize podataka zaključujemo da poljoprivrednicima treba pomoć, odnosno trebaju se organizirati edukacije putem kojih bi poljoprivrednici točno saznali što mogu pronaći i kako se služiti aplikacijom AGRONET i ARKOD. Korisnici se moraju uključiti u programe cjeloživotnog obrazovanja, te svoje znanje proširiti i usavršiti na Visokom gospodarskom

učilištu ili srodnim fakultetima. Također važno je potaknuti korisnike da se prijavljuju na agrarno-političke mjere, motivirati ih za daljnje proširenje poslovanja i ustrajno bavljenje proizvodnjom.

Pretpostavlja se da bi rješenje problema u poljoprivredi moglo biti ukidanje dosadašnjih potpora po jedinici površine uz istovremeno uvođenje državnih potpora po proizvodnoj jedinici. Istovremeno se javlja potreba za održavanjem tečajeva i seminara o potrebama tržišta i isplativoj proizvodnji (odgovori poljoprivrednika iz BBŽ).

7. LITERATURA

1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Zajednička poljoprivredna politika Europske unije, AGRONET, ARKOD i Upisnik, www.apprrr.hr (09.11.2018.).
2. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2015): Priručnik za poljoprivredna gospodarstva (Kako ostvariti izravnu potporu u 2015. godini ?), Zagreb.
3. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2012): Vodič kroz višestruku sukladnost, Zagreb.
4. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2013): Plan rada za 2015. godinu, Zagreb.
5. Brkić, S., Žutinić, Đ. (1999): Odnos mladih u selu prema obrazovanju poljoprivrednika, Sociologija sela, broj 32-34, str. 125-126, 165-174.
6. Cvrtnjak, T., Vuković, K., Kedmenec, I. (2012): Poduzetnički identitet hrvatskih poljoprivrednika, Ekonomski pregled, Hrvatsko društvo ekonomista, Zagreb, broj 7-8, str. 397-423.
7. Čavrak, V. (2003): Održivi razvoj ruralnih područja Hrvatske, Zbornik Ekonomskog fakulteta u Zagrebu, Vol.1, No.1, Zagreb.
8. Horvat, A. (2018): Analiza korištenja AGRONET aplikacije u Koprivničko-križevačkoj županiji, diplomski rad, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, Križevci.
9. Pravilnik o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta - ARKOD, (NN 149/11, 131/12, 24/13, 9/14).
10. Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2018. godinu, NN 19/2018, www.nn.hr, (09.11.2018.).
11. Pravilnik o Upisniku poljoprivrednih gospodarstava (NN 76/11, 42/13).
12. Pravilnik o višestrukoj sukladnosti (NN 27/14).
13. Reforma Zajedničke poljoprivredne politike (2015); Ministarstvo poljoprivrede, Zagreb.
14. Salaj, B., Kovač, M. (2012): Boj za živo selo, MATE d.o.o., Zagreb.
15. Stipetić, V. (2005): Transformacija poljoprivrednih gospodarstava i kreditiranje ruralnih sredina, Sociologija sela, (43), 1: 61-81.
16. Svržnjak, K., Kamenjak, D., Kantar., S. (2006): Obrazovanje poljoprivrednika kroz specijalističke seminare, stručni članak, Visoko gospodarsko učilište u Križevcima, Križevci

17. Štambuk, M. (2014): Lica nigdine, Društveni i prostorni okvir razvitka hrvatskog sela, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb.
18. Tomić, F. (2014): Stanje i mjere unapređenja hrvatske poljoprivrede u svjetlu pristupa Europskoj uniji, Civitas Crisiensis, Vol. 1, str. 129 - 142.
19. Uloga Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u okviru EU, <http://europski-fondovi.eu/vijesti/uloga-agencije-za-pla-anja-u-poljoprivredi-ribarstvu-i-ruralnom-razvoju-u-okviru-eu>.
20. Zakon o poljoprivredi (NN 149/09, 127/10, 30/09, 50/12, 120/12, 148/13).

Internet stranice:

1. <https://ruralnirazvoj.hr/program/> (20.11.2018)
2. <http://europski-fondovi.eu/vijesti/uloga-agencije-za-pla-anja-u-poljoprivredi-ribarstvu-i-ruralnom-razvoju-u-okviru-eu.> (19.12.2018)
3. https://hr.wikipedia.org/wiki/Koprivni%C4%8Dkokri%C5%BEeva%C4%8Dka_%C5%BEupanija (03.01.2019)
4. https://hr.wikipedia.org/wiki/Bjelovarsko-bilogorska_%C5%BEupanija (03.01.2019)
5. <https://hr.wikipedia.org/wiki/Anketa> (09.01.2019)
6. [file:///C:/Users/User/Downloads/OBRAZOVANJE_POLJOPRIVREDNIKA_KROZ_SPECIJALISTICKE_SEMINARE%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/OBRAZOVANJE_POLJOPRIVREDNIKA_KROZ_SPECIJALISTICKE_SEMINARE%20(2).pdf) (15.01.2019)
7. <https://www.apprrr.hr/> (22.01.2019)
8. <https://zir.nsk.hr/islandora/object/pfos:612/preview> (28.02.2019)
9. <https://bib.irb.hr/datoteka/802755.Grgic1.pdf> (28.02.2019)

8. PRILOZI

Prilog 1:

Anketni upitnik o korištenju AGRONET aplikacije od strane korisnika Bjelovarsko-bilogorske županije

Prilog 2:

Primjer jedinstvenog zahtjeva (JZ)

Prilog 3:

Mjere namijenjene unapređenju i razvoju ruralnih krajeva

Prilog 4:

Broj popunjenih i zaprimljenih zahtjeva po županijama

Prilog 1. Anketni upitnik

UPITNIK O KORIŠTENJU AGRONET-a OD STRANE POLJOPRIVREDNIKA

Agronet je elektronska aplikacija namijenjena komunikaciji sa klijentima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u cilju uspostave lakšeg i bržeg načina ispunjavanja obveza i ostvarivanja prava na potpore u poljoprivredi. Kako bi se ispitalo ostvarivanje postavljenog cilja, molimo vas da iskreno odgovorite na pitanja iz upitnika.

Upitnik je anonimn, a rezultati upitnika će se koristiti zbirno, isključivo u znanstveno-istraživačke svrhe.

Unaprijed zahvaljujemo na odgovorima!

ZADOVOLJSTVO ELEKTRONSKOM APLIKACIJOM AGRONET

1. Jeste li ikada koristili Agronet?

- a) Ne (idi na pitanje 8.)
- b) Da

2. U koju svrhu ste koristili Agronet?

- a) Samo sam se registrovao/la i htio vidjeti što ima na toj stranici
  - b) U prijašnjim godinama sam popuni/la Jedinostveni zahtjev
  - c) U prijašnjim godinama mi je netko drugi popuni/la Jedinostveni zahtjev. Tko _____
  - d) Prijavljivao sam se na neke druge mjere. Koje _____
  - e) Nešto drugo
- _____

3. Koliko često koristite Agronet?

- a) Jednom godišnje
- b) Dva/tri puta godišnje
- c) Četiri puta godišnje
- d) Mjesečno
- e) Svaki tjedan
- f) Po potrebi, koliko _____

4. Koliko često ste koristili sljedeće u Agronet-u? (stavite x)

- a) Pregledavanje vlastitih podataka iz Upisnika poljoprivrednih gospodarstava

Često	Rijetko	Nikada to nisam koristio/la	Nisam niti znao/znala da to postoji na Agronet-u

- b) Pregledavanje propisa vezanih za ostvarivanje prava na potporu

Često	Rijetko	Nikada to nisam koristio/la	Nisam niti znao/znala da to postoji na Agronet-u

c) Slanje zahtjeva za uvozne i izvozne dozvole u elektroničkom obliku

Često	Rijetko	Nikada to nisam koristio/la, nije mi to trebalo	Nisam niti znao/znala da to postoji na Agronet-u

5. **Ocijenite sljedeće vezano uz elektronsku aplikaciju Agronet (zaokružite ocjenu)**

1 – apsolutno se ne slažem   2 – ne slažem se   3 – niti se slažem, niti se ne slažem

4 – slažem se   5 – apsolutno se slažem

a) Agronet mi olakšava i ubrzava ispunjavanje Jedinствenog zahtjeva za potporu	1	2	3	4	5
b) Agronet mi omogućuje kontrolu vlastitih podataka iz Upisnika polj.gosp.	1	2	3	4	5
c) Podaci na Agronetu su vrlo korisni za moje poslovanje	1	2	3	4	5
d) Na Agronetu lako pronalazim podatke koji su mi potrebni	1	2	3	4	5
e) Agronet je moderna elektronska aplikacija	1	2	3	4	5
f) Općenito, jako sam zadovoljan/na Agronet-om	1	2	3	4	5

6. **Biste li nešto preporučili kako bi pojednostavili rad na Agronetu:**

---

7. **Koje biste još informacije željeli imati dostupne na Agronetu:**

RAZLOZI NEKORIŠTENJA ELETRONSKE APLIKACIJE AGRONET

8. **Zbog čega Vam je potrebna pomoć kod podnošenja Jedinствenog zahtjeva, ako to možete sami uraditi sami kod kuće?**

- a) Ne služim se internetom
- b) Služim se internetom, ali nisam znao ispuniti Jedinствeni zahtjev
- c) Nešto drugo _____

9. **Ukoliko će se početi naplaćivati usluge referenta APPRRR za ispunjavanje Jedinствenog zahtjeva, koliko bi bili spremni platiti takovu uslugu?**

- a) mislim da bih tada upisao/la neki tečaj i osposobio/la se za elektronsko ispunjavanje zahtjeva
- b) zamolio/la bih nekog od ukućana da ispuni zahtjev
- c) došao bih opet u APPRRR i platio bih tu uslugu _____ kn

10. Kako ste općenito zadovoljni pružanjem pomoći referenata u podružnici Bjelovarsko-bilogorske županije?

Brzina dobivanja informacija	1	2	3	4	5
Kvaliteta dobivenih informacija od referenta	1	2	3	4	5
Komunikacija s referentom	1	2	3	4	5

Možete i pobliže objasniti svoje ocjene

OPĆENITO O JEDINSTVENOM ZAHTJEVU

11. U Europskoj uniji primjenjuje se sustav jedinstvenih plaćanja po gospodarstvu u kojem se isplata potpore ne uvjetuje proizvodnjom određenog proizvoda, već ona ovisi o površini koja se obrađuje. ***Slažete li se da je Europska unija donijela lakši i jednostavniji način podnošenja zahtjeva za potporu hrvatskim poljoprivrednicima?*** Ako ne, zbog čega?

- a) Da
- b) Ne, zašto

---

12. ***Gdje se najčešće informirate o propisima vezanih uz ostvarivanje prava na potporu?***

- a) Kroz Agronet
- b) Na internetu, na čijim mrežnim stranicama _____
- c) Kod referenta u APPRRR
- d) Kod savjetodavca iz Savjetodavne službe
- e) U poljoprivrednoj udruzi, kojoj _____
- f) Negdje drugdje _____

13. ***Jeste li upoznati sa sustavom ARKOD-a?***

- a) Ne
- b) Da, čuo sam za to, ali nisam bio na tim stranicama
- c) Da, tu stranicu mi je pokazao netko drugi
- d) Da, koristio sam tu stranicu

14. ***Jeste li se prijavljivali/ili se prijavljujete na mjere ruralnog razvoja?***

- a) Da, napišite na koju ste se mjeru prijavljivali ili se prijavljujete

---

- b) Ne, ali razmišljam o tome
- c) Neću se prijavljivati na te mjere, navedite zašto

---

15. Budućnost hrvatske poljoprivrede? Vlastito mišljenje

---

16. Jeste li zadovoljni isplatom poticaja s obzirom na trud koji ulažete na vlastitom OPG-u?

a) Da

---

b) Ne

OSNOVNI PODACI ISPITANIKA

17. Spol: a) M   b) Ž

18. Dob:

a) 18 – 40 godina

b) 40 - 55 godina

c) > 55 godina

19. Koji je Vaš najviši završeni stupanj obrazovanja?

a) Osnovna škola

b) Srednja škola (poljoprivredni smjer   da   ne   )

c) Preddiplomski stručni/sveučilišni studij (poljoprivrednog usmjerenja   da   ne   )

d) Diplomski stručni/sveučilišni studij (poljoprivrednog usmjerenja   da   ne   )

e) Nešto drugo _____

20. Veličina vašeg poljoprivrednog gospodarstva:

a) < 1 ha

b) 1-5 ha

c) 5-10 ha

d) > 10 ha

Prilog 2. Primjer jedinstvenog zahtjeva

 <p>AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU</p>	<p>LIST A Zahtjev za potporu za _____ godinu</p>																																									
<p>Ovaj zahtjev potpisuje se pojediničnim osobama, punom imenom, bez ikakvih nadimaka i prezimena, te se mora dostaviti zajedno s kopijom izvornika. U slučaju bilo kakvih promjena u podacima navedenim u točkama A, B, C, D, E potrebno je prije podnošenja zahtjeva ispraviti podatke u Upravniku poljoprivrednika, JRGODU osnove, Jedinstvenom registru domaćih životinja, Kartici za mala obrtaški pomoć pri popunjavanju zahtjeva u Hrvatskoj poljoprivrednoj agenciji, Registarom vlasništva i Registarom sredstva Agencije za plaćanja. Elektrovnica popunjavanja zahtjeva potpisana je ispravno, potpisati i dostaviti Registarom sredstva Agencije za plaćanja. Zahtjev se može dostaviti neposredno ili poštom.</p>																																										
OSNOVNI PODACI O POLJOPRIVREDNIKU																																										
		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td colspan="10" style="text-align: center;">(JRGDPG)</td> </tr> <tr> <td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td><td style="width: 10px;"> </td> </tr> <tr> <td colspan="10" style="text-align: center;">(OIB)</td> </tr> </table>											(JRGDPG)																				(OIB)									
(JRGDPG)																																										
(OIB)																																										
(naziv poljoprivrednika)		(naziv banke)																																								
(ulica i broj)		(broj računa korisnika)																																								
(mjesto, naziv)		(broj banke)																																								
(telefon/mobitel)	(poštanski broj)	(broj JIBG-a poljoprivrednika)																																								
(naslov odgovorne osobe)	(datum rođenja)	(broj IKG-a poljoprivrednika)																																								
(datum početka nastajanja na PG)	(datum upisa PG)	(broj IKG-a poljoprivrednika)																																								

I) Izravna plaćanja (tražimo označiti sa „X“ u kvadratiću)

A) Osnovno plaćanje/ Zeleno plaćanje/ Preraspodijeljeno plaćanje

Zahtjev za aktiviranje prava na plaćanja iz Registra prava na plaćanja temeljem korištenja poljoprivredne površine

Zahtjev za dodjelu i aktiviranje prava iz nacionalne rezerve: za nove poljoprivrednike i posebne kategorije korisnika

B) Plaćanje za mlade poljoprivrednike

C) **Proizvodno vezana potpora**

☐ Proizvodno vezana plaćanja za krave u proizvodnji mlijeka	[ ] grla
☐ Proizvodno vezana plaćanja za tov junadi	
☐ Proizvodno vezana plaćanja za krave dojilje	[ ] grla
☐ Proizvodno vezana plaćanja za ovce i koze	[ ] grla
☐ Proizvodno vezana plaćanja za povrće	[ ] ha
☐ Proizvodno vezana plaćanja za voće	[ ] ha
☐ Proizvodno vezana plaćanja za šećernu repu	[ ] ha
☐ Proizvodno vezana plaćanja za proteinske usjeve	[ ] ha

D) **Program za male poljoprivrednike**

IZJAVA korisnika Programa za male poljoprivrednike:
 Izjavljujem da sam upoznat da sam automatski uključen u plaćanje za male poljoprivrednike ako je izračun ukupnih izravnih plaćanja za 2015. godinu manji od 657,00 eura u kumskoj protuvrijednosti, te da sam upoznat s propisanim uvjetima za program za male poljoprivrednike.

1

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2018. godinu,

Izvor: APPRRR

Izjavljujem da izlazim iz Programa za male poljoprivrednike. (rok za ovu izjavu je 15. listopada 2017.)

II) Plaćanja za mjere državne potpore

- Maslinovo ulje
- Duhan
- Mliječne krave
- Rasplodne krmače
- Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta i kultivara poljoprivrednog bilja (IZVK)

III) Zahtjevi za potporu za IAKS mjere ruralnog razvoja
M10.1 Plaćanja za poljoprivredno-ekološke i klimatske obveze:

- M10.1.1 Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture (OTSN)
- M10.1.2 Zatravnjivanje trajnih nasada (ZTN)
- M10.1.3 Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)
- M10.1.4 Pilot mjera za zaštitu kosca (Coxox cox) (ZK)
- M10.1.5 Pilot mjera za zaštitu leptira (ZL)
- M10.1.6 Uspostava poljskih traka (PT)
- M10.1.7 Održavanje ekstenzivnih voćnjaka (EV)
- M10.1.8 Održavanje ekstenzivnih maslinika (EM)
- M10.1.9 Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja (IZP)
- M10.1.10 Očuvanje suhozida (OS)
- M10.1.11 Očuvanje šivica (OŠ)

M11 Ekološki uzgoj:

- M11.1 Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode (EKOP)
- M11.2 Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda (EKO)

Izjavljujem da želim da mi se plaćanja za M11.1 i M11.2 dodijele za sve površine s lista B koje su priznate od strane nadzornog tijela.

M13 Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima:

- M13.1 Plaćanja u gorvko planinskim područjima (GPP)
- M13.2 Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)
- M13.3 Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)

Izjavljujem da želim da mi se plaćanja za područja s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima dodijele za sve površine sa lista B ovog Zahtjeva, koje se nalaze na područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima.

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2018. godinu

Izvor: APPRRR

 <p>AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU</p>	<p>LIST A Zahtjev za potporu za _____ godinu</p>	
---	--	--

Status aktivnog poljoprivrednika:

Isjavljujem da sam upoznat da se izravna plaćanja, mjera za ekološki uzgoj i plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima u pravilu ne dodjeljuju fizičkim ili pravnim osobama ili skupinama fizičkih ili pravnih osoba koje upravljaju jednom ili više od sljedećih djelatnosti: zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima.

a) Isjavljujem da sam aktivni poljoprivrednik i ne upravljam zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima.

b) Isjavljujem da sam aktivni poljoprivrednik iako upravljam zračnim lukama, željezničkim poduzećima, vodoopskrbnim poduzećima, agencijama za nekretnine, trajnim sportskim i rekreativnim terenima, te mogu dokazati:

- a) da godišnji iznos izravnih plaćanja kojeg sam primio u prethodnoj fiskalnoj godini iznosi minimalno 5% ukupnih primitaka od nepoljoprivrednih djelatnosti ili
- b) da najmanje 1/3 prihoda dolazi od poljoprivredne djelatnosti ili
- c) da je poljoprivreda upisana kao glavna djelatnost u Registru poslovnih subjekata ili u Obrtnom registru.

c) Isjavljujem da nisam aktivni poljoprivrednik.

IZJAVA korisnika:

- 1) upoznat sam s odredbama Zakona o poljoprivredi i provedbenih propisa koji definiraju uvjete i kriterije za ostvarenje potpora iz ovog zahtjeva,
- 2) obavljam jednu ili više poljoprivrednih aktivnosti (biljna i/ili stočarska proizvodnja) i/ili održavam poljoprivredno zemljište u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj napasivanja ili košnjom,
- 3) omogućiti ću kontrolu na terenu i/ili inspekcijaci nadzor,
- 4) postavit ću uvjete dobrih poljoprivrednih i okolinskih uvjeta i propisanih uvjeta upravljanja sukladno Pravilniku o višestrukoj sukladnosti,
- 5) upoznat sam da se za izračun potpora u stočarstvu koriste podaci iz Jedinstvenog registra domaćih životinja,
- 6) upoznat sam da se dio kontrola prihvatljivosti površina vrši daljinskim snimanjem,
- 7) ažurirat ću podatke o gospodarstvu u Upisniku poljoprivrednika prije podnošenja ovog zahtjeva, u slučaju promjena u odnosu na prethodni zahtjev,
- 8) presliku zahtjeva i popratnu dokumentaciju, na temelju kojih sam ostvario pravo na potporu, čuvat ću pet godina od dana podnošenja zahtjeva,
- 9) upoznat sam da zahtjev ne može biti prihvaćen ako nije potpisan od strane nositelja/odgovorne osobe,
- 10) podaci navedeni u zahtjevu su točni i istiniti.

PROGRAM IZRAVNIH PLAĆANJA

Osnovno plaćanje

- 11) upoznat da zahtjevom za korištenje prava na plaćanja tražim korištenje (aktivaciju) svih prava na plaćanja evidentiranih u Registru prava na plaćanja koji mi je dostupan u Agronet sustavu a u skladu s brojem prijavljenih prihvatljivih hektara. U slučaju da sam prenositelj prava na plaćanja ne tražim korištenje ovih prava za koje je podnesen zahtjev za prijenos prava. Prava će se aktivirati po principu veće vrijednosti.
- 12) u slučaju da su mi dodijeljena prava na plaćanja koja ne želim koristiti (a nije podnesen ni zahtjev za prijenos istih) dostavit ću popunjen obrazac Zahtjeva za odustajanje od korištenja prava na plaćanja,

Poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš

- 13) upoznat sam da se moram pridržavati pravila vezanih za selena plaćanja u skladu s provedbenim propisima,

Proizvodno vezana plaćanja

- 14) u slučaju zatraženog proizvodno vezanog plaćanja za krave dojilje i proizvodno vezane potpore za krave u proizvodnji mlijeka preuzimam obvezu 100 uzastopnih dana razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon roka za zakatnjela zahtjeva,
- 15) u slučaju zatraženog proizvodno vezanog plaćanja za ovce i kose preuzimam obvezu razdoblja obveznog uzgoja koje traje 100 dana, a započinje prvim danom nakon roka za zakatnjela zahtjeva,

Plaćanja za mlade poljoprivrednike

- 16) upoznat sam da plaćanje za mlade poljoprivrednike mogu ostvariti sukladno uvjetima propisanim Pravilnikom,
- 17) u slučaju da sam pravna osoba upoznat sam da mladi poljoprivrednik temeljem kojeg se ostvaruje plaćanje za mlade poljoprivrednike treba provoditi učinkovitu i dugoročnu kontrolu nad pravnom osobom u pogledu odluka povezanih s upravljanjem, korištenjem i financijskim rizicima već u prvoj godini podnošenja zahtjeva za plaćanja za mlade poljoprivrednike.

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2018. godinu

Izvor: APPRRR

 <p>AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU</p>	<p>LIST A Zahtjev za potporu za _____ godinu</p>	
---	--	--

18) u slučaju da sam kao pravna osoba pod samostalnom ili zajedničkom kontrolom druge pravne osobe, upoznat sam da uvjeti utvrđeni za mladog poljoprivrednika primjenjuju se na svaku fizičku osobu koja u toj drugoj pravnoj osobi ima kontrolu nad mojim poljoprivrednim gospodarstvom,

Program za male poljoprivrednike

19) upoznat sam da tijekom sudjelovanja u programu za male poljoprivrednike moram sadržati barem broj prihvatljivih hektara koji odgovara broju prava na plaćanja koja posjedujem ili broju prihvatljivih hektara prijavljenih u 2015. godini,

20) upoznat sam da prava na plaćanja koja posjedujem ne mogu prenositi, osim u slučaju nasljeđivanja.

PLAĆANJA U IZNIMNO OSJETLJIVIM SEKTORIMA

21) u slučaju zatraženog plaćanja za mliječne krave preuzimam obvezu 6 – mjesječnog razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon podnošenja zahtjeva,

22) u slučaju zatraženog plaćanja za rasplodne krmače preuzimam obvezu 3 – mjesječnog razdoblja obveznog uzgoja koje započinje prvim danom nakon roka za podnošenje Jedinstvenog zahtjeva,

PLAĆANJA ZA IAKS MJERE RURALNOG RAZVOJA

23) u slučaju zatražene potpore za mjeru Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene preuzimam višegodišnje obveze propisane Pravilnikom,

24) upoznat sam da u slučaju nedostataka sredstava za isplatu potpore za Poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, prednost pri dodjeli potpore imaju korisnici prema kriterijima propisanim Pravilnikom,

25) u slučaju zatražene potpore za mjeru Ekološki uzgoj preuzimam višegodišnje obveze propisane Pravilnikom,

26) u slučaju zatražene potpore za Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima preuzimam obveze propisane Pravilnikom,

27) upoznat sam da ukoliko ne ispoštujem višegodišnje obveze propisane Pravilnikom za pojedinu mjeru moram vratiti ostvarena sredstva po osnovi potpore za tu mjeru,

28) upoznat sam da je moja obvezna površina utvrđena površinama prema prvom podnesenom zahtjevu za pojedinu potporu i da moram sadržati obveznu površinu tijekom obveznog višegodišnjeg perioda,

DODATNO OBAVEZNA DOKUMENTACIJA (KOJU DOSTAVLJA KORISNIK):

(1) za maslinovo ulje ekstra djevičansko i djevičansko / do 31. siječnja iduće godine korisnik dostavlja list E-Prijava količine prodanog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja; račun ili otkupni blok iz kojeg je razvidna količina prodanog i isporučenog ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja u prethodnoj godini za koju se podnosi zahtjev, potvrdu, izdanu od strane objekta koji obavlja prerađu maslina, o razvrstavanju u ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje,

(2) za izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja (IZVK) / do 10. lipnja tekuće godine korisnik dostavlja opremnicu-račun i deklaraciju/certifikat o nabavi reproduktivnog sjemena/sadnog materijala s popisa IZVK,

(3) za konoplju / do 30. lipnja tekuće godine korisnik dostavlja kopiju računa o plaćenom i certificiranom sjemenu kojeg koristi te godine i originalne službenih oznaka certificiranog sjemena korištene na pakiranju koje će mu Agencija nakon poništavanja vratiti,

(4) soja (kao EZZP element) / do 15. listopada tekuće godine korisnik dostavlja kopiju računa i certifikat s vrste ili certifikat o sjemenu uz opremnicu Hrvatskog centra za poljoprivredu, hranu i selo

DODATNO OBAVEZNA DOKUMENTACIJA (KOJU DOSTAVLJA OBRADIVAČ ILI NADZORNO TIJELO) ZA:

(1) duhan / do 31. siječnja iduće godine obradivač duhana dostavlja list F- prijava količine duhana predanik na obradu (u elektroničkoj formi) i zbirnu skladišnu primku,

(2) za ekološku proizvodnju / do 31. prosinca tekuće godine ovlaštena kontrolna tijela za ekološku poljoprivrednu proizvodnju dužna su u elektroničkom obliku dostaviti Agenciji za plaćanja podatke o površini i kulturi ARKOD parcela na kojima je potvrđena ekološka proizvodnja.

_____ (datum)

_____ (potpis nositelja/ odgovorne osobe)

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2018. godinu

Izvor: APPRRR

 AGENCIJA ZA PLAĆANJA U POLJOPRIVREDI, RIBARSTVU I RURALNOM RAZVOJU		LIST D Podaci o izvornim i zaštićenim pasminama domaćih životinja za ____ godinu						
MIBPG: <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> NAZIV POLJOPRIVREDNIKA: _____								
ZBIRNI PODACI ZA POJEDINU GRUPU POTPORE								
JEK	GOVEDA	KONI	MAGARCI	SVINJE	OVCE	KOZE	ZAGORSKI PURAN	KOKOS HRVATICA
UKUPNO								
PODACI IZ JEDINSTVENOG REGISTRA DOMAĆIH ŽIVOTINJA								
REDNI BROJ	IKG	SIFRA POTPORE	ID ŽIVOTINJE	BROJ MIKROČIPA	VKSTA	PASMINA	TRAŽENA POTPORA	

Napomena: Ako poljoprivrednika za neke životinje ne želi podnijeti zahtjev za potporu tada je potrebno u koloni Tražena potpora upisati «NE»

Slika 7: Primjer jedinstvenog zahtjeva za 2018. godinu

Izvor: APPRRR

Prilog 3. Mjere namijenjene unapređenju i razvoju ruralnih krajeva

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
M1 - Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	1.1. Potpora za strukovno osposobljavanje i aktivnosti stjecanja vještina	Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike i mlade poljoprivrednike
M2 - Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima	2.1. Potpora za pružanje savjetodavnih usluga	Savjetovanje mladih poljoprivrednika
M3 - Sustavi kvalitete za poljoprivredne proizvode i hranu	3.1. Potpora za novo sudjelovanje u sustavima kvalitete	Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode
	3.2. Potpora za aktivnosti informiranja i promicanja koje provode skupine proizvođača na unutarnjem tržištu	Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja
M4 - Ulaganja u fizičku imovinu	4.1. Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva	Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava; Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš; Korištenje obnovljivih izvora energije.
	4.2. Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda	Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima
	4.3. Potpora za ulaganja u infrastrukturu vezano uz razvoj, modernizaciju ili prilagodbu poljoprivrede i šumarstva	Ulaganje u šumsku infrastrukturu
	4.4. Potpora neproizvodnim ulaganjima vezanim uz postizanje agro-okolišnih i klimatskih ciljeva	Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
M5 - Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnost	5.2. Potpora za ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima	Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala
M6 - Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	6.1. Potpora mladim poljoprivrednicima 6.2. Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava 6.4. Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	
M8 – Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma	8.5. Potpora za ulaganja u poboljšanje otpornosti i okolišne vrijednosti šumskih ekosustava	Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura; Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture.
	8.6. Potpora za ulaganja u šumarske tehnologije te u preradu, mobilizaciju i marketing šumskih proizvoda	Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima; Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva; Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda.
M10 - Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	10.1. Plaćanja obveza povezanih s poljoprivredom, okolišem i klimatskim promjenama	

NAZIV MJERE	NAZIV PODMJERE	TIP OPERACIJE
M11 - Ekološki uzgoj	11.1. Plaćanja za prijelaz na prakse i metode ekološkog uzgoja 11.2. Plaćanja za održavanje praksi i metoda ekološkog uzgoja	
M14 – Dobrobit životinja	14.1.1. Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu (DŽG) 14.1.2. Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu (DŽS) 14.1.3. Plaćanja za dobrobit životinja u peradarstvu (DŽP)	
M16 – Suradnja	16.1. Potpora za osnivanje i rad operativnih skupina Europskog inovacijskog partnerstva (EIP) za poljoprivrednu produktivnost i održivost	Potpora za osnivanje operativnih skupina
M17 - Upravljanje rizicima	17. 1. Premije za osiguranje usjeva, životinja i biljka	Osiguranje usjeva, životinja i biljaka (od proizvodnih gubitaka uzrokovanih nepovoljnim klimatskim prilikama, životinjskim i biljnim bolestima, najezdom nametnika, okolišnim incidentom i mjerom donesenom u skladu s Direktivom 2000/29/EZ).

Izvor: Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.–2020., Ministarstvo poljoprivrede, Zagreb

Prilog 4. Broj popunjenih i zaprimljenih zahtjeva po županijama

Jedinstveni zahtjev - Izravna potpora i IAKS mjere ruralnog razvoja za 2018. godinu

ZUPANIJA	BROJ POPUNJENIH JZ U AGRONETU	BROJ PG KOJI IMAJU POPUNJEN JZ U AGRONETU	BROJ PREUZETIH JZ U ISAP	BROJ PG KOJI IMAJU PREUZET ZAHTJEV U ISAP
Bjelovarsko-bilogorska	10423	8788	9925	8783
Brodsko-posavska	6712	5570	6415	5566
Dubrovačko-neretvanska	4248	3891	4105	3889
Grad Zagreb	3006	2289	2689	2280
Istarska	3978	3406	3655	3403
Karlovačka	5661	4426	5220	4423
Koprivničko-križevačka	9539	7942	8885	7932
Krapinsko-zagorska	7497	6616	7143	6611
Ličko-senjska	5315	4017	4967	4016
Međimurska	4004	3313	3721	3305
Osječko-baranjska	9503	7891	8986	7888
Požeško-slavonska	5211	4163	4927	4162
Primorsko-goranska	1789	1381	1603	1361
Sisačko-moslavačka	7517	6038	7091	6019
Splitsko-dalmatinska	5627	5001	5259	4958
Šibensko-kninska	3923	3330	3745	3329
Varaždinska	6934	5767	6400	5761
Virovitičko-podravska	6099	5038	5793	5038
Vukovarsko-srijemska	7261	5733	6580	5728
Zadarska	5528	4659	5326	4651
Zagrebačka	9694	8406	9054	8371
UKUPNO	129469	107665	121489	107474

Izvor: www.apprrr.hr

POPIS KRATICA

AGRONET - elektronička aplikacija namijenjena za pomoć poljoprivrednim gospodarstvima i ostalim korisnicima u ostvarivanju prava na potpore u poljoprivredi

APPRRR – Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

ARKOD - Nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj

EAFRD – Fond za poljoprivredu i ruralni razvoj

EU – Europska unija

HA – hektar, mjerna jedinica za površinu

HPA – Hrvatska poljoprivredna agencija

IPARD - Instrument for Preaccession Assistance (engl.) - Instrument prepristupne pomoći

JZ – jedinstveni zahtjev

KKŽ – Koprivničko-križevačka županija

LAG – Lokalna akcijska grupa

KN- kuna (valuta)

LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (franc.) = „veze među aktivnostima razvoja ruralnog gospodarstva“ – Inicijativa Europske zajednice za mobiliziranje i provedbu ruralnog razvoja u ruralnim zajednicama kroz lokalna partnerstva javnog i privatnog sektora

OECD – Organization for Economic Cooperation and Development (engl.) - Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

OŠ – osnovna škola

PG – poljoprivredno gospodarstvo

RH - Republika Hrvatska

SSS – srednja stručna sprema

VGUK – Visoko gospodarsko učilište u Križevcima

VSS – visoka stručna sprema

VŠS – viša školska sprema

ZPP – Zajednička poljoprivredna politika

USPOREDBA KORIŠTENJA AGRONET APLIKACIJE U BJELOVARSKO-BILOGORSKOJ I KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKOJ ŽUPANIJI

SAŽETAK

Rad se bavi istraživanjem korištenja AGRONET aplikacije u Bjelovarsko-bilogorskoj i Koprivničko-križevačkoj županiji. Cilj rada je usporediti dobivene podatke u Bjelovarsko-bilogorskoj s istim podacima u Koprivničko-križevačkoj županiji prema istraživanju koje je provedeno 2017. godine (Horvat, 2018.). Kao osnovna metoda istraživanja koristi se anketa kojom se istražuje korištenje AGRONET aplikacije od strane poljoprivrednika, njihovo zadovoljstvo uslugama Agencije za plaćanja u poljoprivredi i zadovoljstvo agrarno-političkim mjerama.

U radu se odbacuje pretpostavka da će 90% dobivenih informacija i podataka dobiveni istraživanjem biti posve identični u obje županije, jer su rezultati istraživanja pokazali odstupanja između dvije analizirane županije u 13 ispitivanih parametara, dok su rezultati istraživanja pokazali da se ispitanici u analiziranim županijama djelomično ili čak u potpunosti slažu u samo 5 ispitivana parametra.

Ovim radom želi se izvršiteljima i donositeljima agrarno-političkih odluka ukazati na negativne točke prilikom korištenja AGRONET aplikacije, kako bi se eventualne nejasnoće prilikom korištenja istraživane aplikacije mogle svesti na minimum. Analizom dobivenih rezultata autorica dolazi do zaključka kako aplikaciju treba nadograditi, da bi ju trebalo poboljšati da u vrijeme podnošenja zahtjeva aplikacija „ne zaštekla“. Također se predlaže da bi bilo dobro u aplikaciju unijeti točne izračune o dobivenim potporama, o napretku proizvodnje, dati mogućnost praćenja poboljšanja proizvodnje, što bi se moglo smanjiti ili povećati, kako bi poljoprivredna proizvodnja bila isplativija. Aplikacija bih tada bila korisnija i učinkovitija za sve korisnike.

Ključne riječi: AGRONET, anketiranje poljoprivrednika, korisnici AGRONET aplikacije, jedinstveni zahtjev

COMPARISON OF THE USAGE OF THE AGRONET APPLICATION IN BJELOVARSKA-BILOGORSKA AND KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKA COUNTY

SUMMARY

The paper deals with the research of the usage of the AGRONET application in the Bjelovarska-bilogorska County and the Koprivnička-križevačka County.

The objective of the paper is to make a comparison of the collected data from the Bjelovarska-bilogorska County with the same data from the Koprivnička-križevačka County from the study done in 2017. (Horvat, 2018.). The basic method of the research was a questionnaire that enquires the usage of the Agronet application by the agriculturists, their satisfaction with the services provided by the Agency for payment in agriculture and their satisfaction with the agro-political measures.

In the paper the hypothesis, that 90% of the information and data will be completely similar in both counties, was discarded. The results of the research showed that there were deviations in 13 investigated parameters, while the same research showed that the interviewees in the analysed counties agreed partly or completely in 5 of the investigation parameters.

The paper's purpose is to indicate to the executives and the agro-political decision makers the negative points during the usage of the AGRONET application in order to minimize the obscurity. The author, by analysing the results of the research, concludes that the application needs to be up-graded and improved to avoid „freezings“ during the usage. The recommendation, would be also, to add the exact and accurate data about the subventions received, the progress of the production, and to give the opportunity to track the progress of the production in order to make decision what to extend and what to reduce, with the final aim to make the agriculture production more profitable. The application would be more useful and efficient for the users after the improvement.

Key words: AGRONET, questioning the agriculturist, users of the AGRONET application, unique request

ŽIVOTOPIS

Martina Halauš rođena je 04. studenog 1994. u Bjelovaru. Živi u Lasovcu s obitelji.

Osnovnu školu pohađa u Velikoj Pisanici, nakon čega školovanje nastavlja u Bjelovaru. Tijekom srednjoškolskog obrazovanja, 2011. godine dodjeljuje joj se priznanje za aktivno sudjelovanje i postignute rezultate na projektu „Poduzetništvo u turizmu“, projekt koji je realiziran uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Godine 2013. stječe strukovnu kvalifikaciju/zanimanja komercijalist.

Nakon srednjoškolskog obrazovanja, godine 2013. upisuje Stručni studij *Poljoprivreda* na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima, smjer Menadžment u poljoprivredi, koji završava 2016. godine te stječe 180 ECTS bodova i stručni naziv „stručna prvostupnica (baccalaurea) inženjerka poljoprivrede“, usmjerenje Menadžment u poljoprivredi. Obranila je završni rad pod naslovom: Ruralno turistički potencijali izletišta „Na malenom brijegu“ pod mentorstvom dr.sc. Sandre Kantar. Praksu je obavila u Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u trajanju od 210 sati i pohvaljena je za zalaganje i trud.

Godine 2017. nadogradnju stručnoga znanja i akademskog obrazovanja stječe upisujući Specijalistički diplomski stručni studij Menadžment u poljoprivredi na Visokom gospodarskom učilištu u Križevcima. Kroz studij aktivno sudjeluje na projektu EKOTOP2, koji je za cilj imao popularizaciju ekoturizma i razvijanje učinkovitog sustava usavršavanja s bazom podataka za ovaj gospodarski sektor. U okviru navedenog projekta uspješno pohađa radionice i tečajeve: ECO-TOURISM ENGLISH WORKSHOP i DEVELOPMENT OF ECO-SKILLS OF ECO PRODUCTS AND SERVICES.

Učila je engleski i njemački jezik. Godine 2013. polazila online tečaj preko Lingua Grupe-Stranici jezici u ljetnom semestru školske godine 2012/2013., A 1.1. STUPANJ ENGLESKOG JEZIKA, te 31. listopada 2013. godine pristupila ispitu i s uspjehom ga položila.

Hobiji: biciklizam, vježbanje i trčanje, vrtlarenje (skrb za orhideje i ljubičice).

Tijekom studiranja pomaže obitelji koja se dugi niz bavi stočarskom i ratarskom proizvodnjom, a osnovna djelatnost im je proizvodnja mlijeka.